

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU.
IZLAZI SVAKI PETAK
RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin - Šibenik
Telefon interurban br. 47

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.50
MJESEČNO D 5 - UNAPRED.
INOZEMSTVO TROMJES. D. 25.-

GODINA I

ŠIBENIK, PETAK, 1. SEPTEMBRA 1933

BROJ 27

Kako je naša „Krka“ reprezentirala Jugoslaviju na evropskim šampionatima u Budimpešti

Nevezani razgovor sa gosp. Prof. Zlataperom.

Opći utisak

Naročiti interes vladao je na ovogodišnjem veslačkom prvenstvu u Pešti za reprezentanta Jugoslavije u osmercu! Svi su bili znatiželjni da vide na djelu klub koji je lanjskog evropskog prvaka uvjerljivo pobedio na nacionalnom prvenstvu. Već kod prvog nastupa pokazao je „Krkin“ osmerac uz mnoge odlike savršenog veslanja — još i jednu naručitu, a to je silnu energiju i volju za pobjedom kakovu nijedna druga momčad nema. Radi toga odmah je osmerac naše »Krke« proglašen za velikog favorita uz Talijane, koji su svoje velike sposobnosti mnogo puta pokazali na šampionatima. Talijani se nijesu lagodno osjećali promatrajući naše na treningu, a naši su bili svjesni svojih sposobnosti i nijesu se nimalo bojali svjetskog majstora „Livorna“!

Pred prvenstvom

Nema sumnje da je ovogodišnji osmerac »Krke« bio najbolje spreman, ali baš ove godine veslaše u Pešti još drugih 10 osmeraca od kojih više od polovice predstavljaju upravo visoku evropsku klasu. Radi tako brojne i odlične konkurencije vladao je u prestolnici Mađarske silan interes za šampionate. Štampa je svakodnevno o njima pisala, a osmerac Jugoslavije bio je uz Italiju sigurni finalist i favorit za najveći naslov evropskog prvaka.

Šta je bilo prvog dana?

U prvom susretu sa Italijom — prvog dana prednatjecanja — pokazao je »Krkin« osmerac sve svoje najbolje sposobnosti — odličan zaveslaj — neviđenu izdržljivost — i sjajan finale! Nije zato ni čudo što je od mnogobrojne publike na cilju bio upravo frenetično pozdravljen pri povratku u hangar nakon borbe sa Talijanima.

Borba sa talijanskim osmercem bila je gotovo nadčovječanska — jer su Talijani bili u boljoj situaciji i to iz više razloga. Bili su svi odmoredni, a iz našeg osmerca veslala su četiri veslača istoga dana u četvrcu gdje su imali ogorčenu borbu sa izvršnim Dancima. Talijani su imali startni kraj u sredini rijeke a naši uz obalu što znači da su Talijani imali u korist puno više struje. Dodajte k tomu jedan meler (jedan naš veslač veslao

je gotovo cijelu prugu sa odvezanom nogom) pa poraz sa strane Talijana u vremenu od jedne sekunde — ne pretstavlja uopće poraz — nego zapravo veliku pobjedu nad najboljom momčadi Evrope — moralnu pobjedu — koja iz spomenutih razloga nikako nije mogla da se i ostvari.

Kakve ste nade imali za drugi dan

Naša momčad svijesna situacije u kojoj se je našla nije se nimalo deprimirala porazom sa strane Talijana. Dapače su šanse za finalne borbe još i više narasle u našu korist. Ali trebalo je drugog dana prednatjecanja opet u borbu; trebalo je potući drugih pet izvršnih nacija i kvalificirati se za finale. Holandija, Belgija, Španija, Češka i Poljska bile su od našeg osmerca u subotu glatko potučene. Bilo je naravno i tu borbe — dapače su Holanđi bili i vrlo opasni, a Česi su na pola pruge vodili za cijelu dužinu! Naravno, u finalu nije bilo moguće pobijediti Jugoslaviju i dok su naši momci toga dana stajali u čamcu svi uspravni nakon borbe — bilo je interesantno pogledati na druge čamce! Slika je bila naročito interesantna! Gotovo svi veslači svih drugih osmeraca formalno su popadali u čamac bez svijesti kao žrtve velike jakosti naših veslača. Naravno da je pobjeda našeg osmerca bila za čudo možda — sasvim lijepo pozdravljena od cijele publike.

Finale

Dan finala! Na startu poredali se osmerci Švicarske, Italije, Mađarske, Francuske i Jugoslavije. Favoriti naravno Talijani i naši! O Mađarima nitko ne vodi računa momentano. Ali zato su oni svratili pozornost na sebe pozornost time što su dva puta na startu pobjegli prije znaka suca! Zato su naravno bili vraćeni. Prerani polazak mogao im se je sprječiti, ali se nije moglo sprječiti, da ih vojnici ne odgurnu a da ostale lađe zaduže — naravno za jedan hip, ali i jedan hip u veslanju znači mnogo! K tomu — pukim slučajem ili pravim čudom dobili su i u osmercu Mađari najbolje mjesto na startu — sredinu rijeke gdje je struja najveća. To je jedna prednost mjesta u sredini. Druga je prednost tog mjesta, što sa ostalih mjesta a naročito broja jedan i pet koji su uz obalu želi li se stići na cilj

u najkraćem pravcu mora se doći u sredinu rijeke odakle je — radi položaja mjesta — jedino moguće u ravnom pravcu stići na cilj. Na mjestima uz obalu mora se voziti u jednoj velikoj krivulji pa je naravno i pruga dulja. U takvom su dakle položaju bili naši prema Mađarima. Uza sve to zaostali su samo za jednu dužinu, a bili bi sigurno drugi na cilju da se nijesu sudarili baš pred ciljem sa Francuzima. Dodajte k svemu tomu priličnu umornost naših ve-

slača od utakmice od petka i subote — dok su u subotu svi nedjeljni finaliste osmerca počivali — pa se sigurno nitko neće čuditi trećem mjestu koje je »Krka« postigla, nego će snjime biti i prezadovoljan. Da vam je moći još pročitati što sve mađarske novine pišu o našem osmercu — bili biste isto toliko zadovoljni kao da je »Krka« osvojila prvenstvo Evrope, za koje je po svojoj snazi ove godine bila najpozvanija.

Socijalno staranje u Jugoslaviji

Sistem socijalne zaštite i osiguranja radnika u Jugoslaviji počeo je da se izrađuje odmah poslije rata. Socijalna politika još u prvim danima državnoga izgrađivanja dobila je veliku važnost, koja se stalno uvećavala. Ratifikacijom velikog broja međunarodnih konvencija, čije je ratifikovanje kod drugih privredno naprednijih zemalja nailazilo na smetnje i bivalo odlagano, Jugoslavija je ušla u red zemalja svjesnih o ogromnom značaju socijalne zaštite i obezbjeđenja radnika i voljnih da na tome polju doprinesu primjerne žrtve. Stoga nije na odmet baciti letimičan pogled na rad na ovome polju. Ne treba zaboraviti da se sistem socijalne zaštite i osiguranja radnika u našoj zemlji stalno izgrađuje i upotpunjuje.

Za zaštitu radnika stvorene su naročite inspekcije rada, koje preko svojih organa redovno vrše pregled preduzeća i time doprinose poboljšanju higijenskih i radnih uslova. Značaj inspekcija rada najbolje se može prosuditi po tome što one godišnje izvrše pregled po pet, a često i šest do sedam hiljada preduzeća. Broj radnika obuhvaćenih ovim pregledom dostiže 200.000. Ovi radnici ovih preduzeća potpadaju pod osiguranje za slučaj nesreće. Od kolike je koristi djelatnost inspekcija rada pokazuje i činjenica što broj konstatovanih neispravnosti iz godine u godinu stalno opada. Dok je 1923 godine utvrđeno 16.055 raznih neispravnosti, dotle je ova cifra u 1929 svedena na 5.705. Od 1923 godine broj utvrđenih neispravnosti nalazi se stalno u opadanju. Danas iznosi jedva četvrtinu prema

stanju u 1923 god. To je dokaz poboljšanja svih uslova rada u industrijskoj i zanatskoj radinosti. To se svakako moralo povoljno ogledati s jedne strane na produktivitetu, a s druge strane i na kvalitetu rada.

Osim ovoga, postoje inspektori nadležni za pregled parnih kotlova. Oni godišnje pregledaju oko 4.000 kotlova, vršeći opite unutrašnje i spoljne revizije. Na osnovu našenog stanja oni mogu obustaviti i zabraniti dalji rad. Nadležni su također i u pogledu osoblja koje upravlja kotlovima. I njihov rad koristi mnogo zaštiti radnika, jer je broj eksplozija neznatan (u 1929 svega tri).

Radnički pokreti, u vezi sa traženjem povišice, od 1923 god. nalaze se stalno u opadanju. U 1929 bilo ih je jedva deset. Karakteristično je da je u ovim godinama ko l većine ovih pokreta postizavan djelomičan ili potpun uspjeh. U vezi s tim opadao je i broj strajkova. Time se ujedno smanjivao i rubitak za nacionalnu privredu.

Za posredovanje rada postoje naročite ustanove pod imenom berze rada. Njih ima šest na čelu sa centralnim odborom za posredovanje rada. Na njima se vrši registrowanje nezaposlenih i posredovanje uposlenja i djeljenje nezaposleničke pomoći. Godišnji budžet berze rada iznosio je 1929 god. 10.172.000 dinara. Stanje njihovih rezervnih fondova b lježilo je preko 12.000.000 dinar. U 1929 na ja-nim berzama rada prijavilo se nezaposlenih 188.233, dok je potrošnja radne snage bila 69.594, a posredovanje je izvršeno za 41.617.

Osiguranje radnika ima također više

institucija. Najvažnija i najveća je te središnji ured a zatim privatno društvene blagajne, koje stoje, također, pod središnjim uredom. Ove blagajne, kojih ima tri, nadležne su u glavnome za trgovačke, bankarske i industrijske namještenike. Broj osiguranih članova kod središnjeg ureda i privatno društvenih blagajna kreće se od 500 do 600 hiljada. Godišnji rashod na razne pomoći iznosi preko 300 miliona dinara. Za liječenje svojih članova ured je u 1929 godini raspolagao sa 120 ustanova i to: 106 ambulanata, sedam bolnica, tri oporavišta, jednim banjiskim lječilištem, dva sanatorijuma i jednim obdaništem. Broj ovih ustanova danas je još veći, a u glavnom sve su bolje snabdjevene i organizovane. Broj invalida porodica i djece pomrlih članova, koji uživaju rentu od osiguranja, iznosi nekoliko hiljada, a visina godišnje rente preko 20 miliona.

Rudarski radnici i osoblje imaju svoje posebno osiguranje. Broj osiguranih u 1929 bio je 53.833. Broj penzionera i penzionerki sa djecom u 1929 god. iznosio je 8.452. I bratimske blagajne, kojih ima pet sa sjedištima u

rudarskim centrima, imaju svoje posebne ambulante, 16 bolnica sa 308 kreveta. Godišnji bilans prihoda ovih ustanova ide na 50 miliona dinara.

Za osiguranje državnog saobraćajnog osoblja postoji pet bolesničkih fondova, koji se nalaze pri željezničkim direkcijama. Broj osiguranih iznosi oko 35.000, a njihovi porodični članovi oko 30.000. U Sloveniji i Dalmaciji postoji specijalan zavod za osiguranje namještenika. U 1929 ovaj je zavod imao 9.004 osiguranih.

Kod svih ustanova za osiguranje broj zainteresovanih osiguranih prelazi 600.000. Ako se ovima dodaju i članovi njihovih porodica, koji također uživaju blagodati socijalnog osiguranja, onda bi se cifra zainteresovanih u ovoj važnoj grani društvenoga staranja popela na skoro milion i po, a to jeste što više od 10 po sto sveg stanovništva Jugoslavije u 1932 g. Ovaj procenat najbolje svjedoči o velikom napretku, koji je učinjen na ovom polju. Ali, kao što smo naglasili, sistem socijalne zaštite i osiguranja u Jugoslaviji nije još izgrađen u potpunosti, još se uvijek nalazi u razrađivanju i lupotpunjavanju. Z. G.

IVO OSTOJIC, aps. phil.

STARI I NOVI ŠIBENIK s urbanističkog gledišta

(nastavak)

Sama motivacija čuvanja cjelovitosti starog dijela grada nekom sentimentalnošću i romantičnim osjećajima za prošlost bio bi slab argument za tu našu tizu. Nju treba potkrijepiti drugim argumentima, u prvom redu umjetničkim.

Šibenik je oko g. 1840 imao nešto više od 5000 stanovnika. Znači, da se tadašnji njegov opseg nekako poklapao sa današnjim starim dijelom grada. Od tada se dalje razvijaju njegova predgrada čiji je ukupni broj stanovnika bio g. 1931 oko 9000. Znači, da se Šibenik razvio zapravo samo na teritoriju današnje Varosi i da je njegov stari dio netaknuto sačuvan. Tako e nekako i bilo sve do poslije rata, kada se je započelo restauriranjem nekih starih kuća, čak njihovim rušenjem i podizanjem na njihovo mjesto „modernih“ zgrada. Dok su se sve gotovo nove zgrade prije podizale na tom teritoriju Varosi i time sačuvali gotovo netaknuto karakter starog Šibenika ili barem u njegovom najvrijednijem dijelu, u najnovije vrijeme vidimo baš na tom jednom mjestu, da je srušena stara zgrada i na njezino mjesto podignuta „nova“, moderna.

Da budemo svijesni težine takova barbarstva, mora nam u prvom redu biti jasna sama umjetnička vrijednost

starog grada. U prvi mah čini Šibenik nelogičnom zbrkom kuća, ulica većih i sitnih trgova. Analizirajući, uvjereni bi se o logičnosti naokona najvećeg nereda u njegovom planu. Najprije moramo se zaustaviti na spojljašnost Šibenika. Prvi dojam je onaj o njegovom položaju. Šibenik se diže na obroncima brežuljka sv. Ane, što mu daje amfiteatralni izgled i zato se već izdaleka snažno ističe. Sa tvrdavom pravi trekut (piramidu), a sama tvrđava kao vezaa građevina je ona točka, gdje se pogled smaruje. Tako Šibenik već iz daleka pravi ugodan dojam, budući da je vrlo jasna njegova struktura oku stranca, koji u prvom redu s mora dolazi. Ovo je od vrlo velikog značenja, jer nema ništa ugodnijeg čovjeku nego jasnoća, a pogotovo turisti, koji za odmor i rasonodu patuje. Drugo što upada u oči onome, koji se približava gradu je boja. A ta je ovdje siva. Krs je siv, kamene zgrade su sive, pločnici ulica su sivi. Harmonija kamena i sive boje uz nenametljivost crvene izbljeđjele boje krovova. Dojam je cjelovit i svaka je druga boja upravo nasilje nad ovim mirom i skladom. Prvi je dojam onaj slike. Tu smo pasivni, jer mirujući gledamo grad, što se pred nama pružio. Ali čim smo zašli u grad mi se krećemo, znači aktivni smo. Grad možemo upoznati samo

kretajući se njegovim ulicama, znajući, grad proživljujemo kretajući se. Obilazeći ulice starog Šibenika opet susrećemo kamen i sivu boju, boju uskih ulica. Same zgrade sagrađene su iz tesana kamena i zidne plohe nijesu pokrite žbukom. Tako se one crte kamenog pločnika, što se okomito sjeku, nastavljaju na zidovima kuća i tvore s njima savršeni sklad (ovakove je ulice skroz posrijesno asfaltirati). Budući da je Šibenik na brežuljku, to su sve njegove ulice strme i radi toga vrlo slikovite. Tijek linija ulica prekidaju često stube, što sprječava monotonost. Tu monotonost tijekom linija prekidaju i same zgrade, što vrlo često izlaze van iz reda nametljivo gurajući se napred. Kako su ulice vrlo uske to je teško promatrati iz kuća u tim ulicama ono, što se na ulici događa. Pa kao što ljudi, kada se postave u red, da vide neki mimohod, neprestano guraju napred i ispadaju iz reda, iz istog uzroka i ove kuće izlaze iz reda. Sa prozora, što su na ovoj strani kuće, što je okomita na ulicu sada imamo lijepi pogled na čitavu ulicu. To je princip vidika. Ovaj princip vidika stvorio je i druge važne građevne forme. Tako prozora, što su koso u zid građeni (n. pr. na crkvi sv. Lovre do ulice) ili prozore sa staklenim sanducima, što strše izvan zida, tako da možemo i uz zatvoreni prozor gledati desno, lijevo i ravno dolje na ulicu. Takovih prozora ima mnogo u Šibeniku, a treba istaknuti, da ih ne nalazimo nigdje u Varosu, jer su ulice prostranije i prema tome su nepotrebni. Same zgrade su skladne i otmjenne, mnoge sa bogato plastično ukrašenim portalima i prozorima najviše u gotskom i renesansnom stilu. Javne zgrade, u prvom redu crkve, povećavaju u velikoj mjeri taj dojam umjetničke jedinstvenosti i prave raskosi u umjetničkom osjećanju. Budući da je u starim gradovima plan grada uvjetovan strateskim obzirima u prvom redu, to su ulice uske. Grad je bio opasan zidom i u opsegu, što ga je vid obuhvatao trebalo je što više ljudi smjestiti i prema tome što više kuća. Zato je za ulice ostajao mali prostor. Treba još istaknuti, da su sve kuće dvo, trokatnice i više, a prizemnica uopće nema. U jednoj ulici visina kuća u glavnom je jedna i nigdje nema kontrasta, da bi uz nisku zgradu odmah bila visoka. Mnoge su kuće spojene s onom nasuprot ulice mostom nad kojim se onda diže dio zgrade. Tako dobivamo na ulicama svodove, što je od zamjernog efekta. Kako vidimo čitav stari dio grada je sasvim usklađen i svagdje je kamen vremenom više ili manje patiniran, stil zgrada prelazeći iz gotskog u renesansni gotovo neprijetno, bogati portalima i prozori, balkoni,

svodovi, ulice uske, sa stuhama sve je jedna cjelina i savršeno usklađeno. Sav je ovaj sklad potpuno uništen u mnogim djelovima pogotovo oko crkve sv. Ivana kućom g. A. Maritića, g. Kalika, i drugim restauriranim (što je manja ipak pogriješka). Čuditi se treba pregrađivanju zgrade samostana sv. Lovre, jer bi se barem svećenici trebali čuvati takovih pogriješaka. Pogotovo znači krajnje nerazumijevanje, kada se takove zgrade bojadisu i to u ružičastoj boji, kao ona kod crkve sv. Duha i druge.

(slijedi)

UDRUŽENJE TRGOVACA ZA SREZ ŠIBENIK U ŠIBENIKU

Na zahtjev Trgovinsko Industrijske Komore u Splitu glede zakona o radnjama od 5 II 1931, uprava udruženja trgovaca istaknula je i dostavila je pismeno 29 augusta slijedeće primjedbe:

1) §. 7. morao bi se revidirati i glasi, da i strani državljani uživaju pravo po ovom zakonu samo onda, ako postoji reciprocitet između naše države i one države, kojoj dotični inozemac pripada, te da se u pogledu stranih državljana bez reciprociteta nemože činiti nikakova iznimka.

2) §§. 12. i 13. morali bi biti stilizirani tako, da se precizno navedu sva ona kažnjiva djela, radi kojih će se — ako su pravomoćnom presudom redovitog suda dokazana — nesamo moći nego i morati oduzimati pravo na vođenje radnje u smislu ovoga zakona, a iznimke nebi smjelo biti za nikoga, jer se svakim davanjem prava na iznimke istodobno daje i mogućnost protekcionizma.

3) §. 19. izmjeniti tako, da imaoi zanatlijskog obrta i obrta za koji nije potreban dokaz posebne sprema mogu dobiti trgovinsko ovlaštenje samo za onu struku, koja je srodna njihovoj zanatlijskoj struci, kao na primjer kovač i mehaničar može dobiti ovlaštenje za trgovinu gvoždarijom uopće, a drvodjelac da može dobiti ovlaštenje za trgovinu pokućstvom, jer oni te artikele poznaju i u svojoj zanatlijskoj radnji kao svoje preradevine prodaju. Revidirati I. stav istog paragrafa 19. tako, da dovršena 4 razreda građanske, srednje ili njoj jednake stručne škole te 2 god. trgovačke škole nadomještavaju naučni rok za sve četiri godine naučnog uposlenja u trgovini. Promijeniti odredbu istog paragrafa 19. tako, da trajanje učenja u trgovinskoj radnji bude prilagođeno smislu §. 263. istoga zakona.

4) §. 23. imao bi dobiti još točku 89., koja bi glasila: »Zanatlim radnjama smatraju se sve one radnje proizvodnje, koje po svom uskom opsegu nemaju industrijski značaj, a za koje se u smislu ovog zakona traži stručna sprema proizvađača,

5) U §. 32. moralo bi se točno naznačiti industrijske (tvorničke) radnje prema visini pogonske snage, broju uposlenog osoblja, količini proizvedenih artikala ili po visini godišnjeg bruto-prometa i sa time povući preciznu granicu između industrijskih i zanatlijskih proizvodnih radnja,

6) §. 75. morao bi sadržavati uslove pod kojima će se davati dozvola rada otpremnicima brodova bez čekanja na izdanje predmetnog pravilnika sa strane Ministarstva trgovine,

7) §. 132. podvrći reviziji i u njemu odrediti, da industrijska preduzeća mogu prodavati svoje proizvode samo sa

sjedišta svoje radnje, da nemaju pravo običajni prodavaonice za maloprodaju svojih artikala, e da se time spriječi poplavljanje gradova i sela sa fabričkim maloprodajama, jer se sa ovim sada prakticiranim postupkom prema konstataciji skoro svih trgovačkih udruženja isključuje u svemu svijetu postojeće posredovanje trgovačkog staleža između industrijskog producenta i između konzumenta, a time se ugrožava opstanak legalne trgovine i konačno bi posljedice svega toga morali snositi samo potrošački staleži.

8) §. 150. glasi, da se maksimalne cijene za neophodno potrebite živežne namirnice mogu propisati samo u maloprodaji, a to nije u redu, jer maksimalne cijene nemogu se bez povrede općeg pravnog trgovinskog principa odrediti samo za maloprodaju, a veleprodaji ostaviti punu slobodu u određivanju cijena svojim trgovinskim predmetima. Prema tomu imao bi ovaj §. 150. glasiti, da se cjenovnici za najnužnije životne namire mogu propisati ali najrije u veleprodaji, a zatim i u maloprodaji, koja je ovisna o veleprodaji.

9) Imala bi se VII. glava ovog zakona sa svim §§. 176.—186. eliminirati i mjesto ovih paragrafa donijeti jedan novi paragraf, sa kojim se zabranjuje svaka ambulatna trgovina, jer takova trgovina bez stalnog poslovnog mjesta ne donosi nikakove koristi ni potrošačkim staležima ni samim ambulatnim trgovcima, a o zbiljno ugrožava legalnu stalnu trgovinu.

10) §. 281. imao bi se revidirati i

promjeniti tako, da unj dođe odredba, da se svaki trgovački pomoćnik poslije četiri godine ukupnog uposlenja u trgovačkoj radnji mora povučiti stručnim ispitima pred komisijom, koja ga prema rezultatu ispita proglašuje sposobnim ili nesposobnim za samostalan trgovački rad. Ovi ispiti imali bi se polagati onako, kako zanatlijski naraštaj polaže majstorske ispite u smislu §. 312. ovoga zakona

11) Da se podvrgne reviziji §. 384. tako, da odredba stava (2) istog paragrafa u pogledu socijalnog osiguranja bude važila i za trgovačka udruženja, jer sada važi samo za udruženja zanatlija.

12) Da se o zakon uvede dužnost osnivanja saveza trgovačkih udruženja na pojediniim područjima trgovačkih komora.

Od uprave udruženja trgovaca, potpisani su: Predsjednik J. Žaja i tajnik u z. S. Antič.

JADRANSKA PLOVIDBA PRIREDUJE 3 SEPTEMBRA parobrodom Rab u 5.30 sati ujutro IZLET ZA BIŠEVO

U VISU zaustavit će se 3 sata radi objeda i kupanje.

U HVAR dolazak u 16.15 odl. u 20 CIJENA Din 50 - u koju je uračunata taksa i najam lađe za prevoz izletnika u Špilju.

Na brodu se može dobiti hrana i to: 1) za objed: juha, teletina i piletina pečena sa dvije šalse, kruh i vino, voće, crna kava din. 23.-

2) za večeru se dobije tri različite vrste jela sa primjesam, vino, voće, i crna kava uz cijenu također din. 23.

VASO ČOK - ŠIBENIK

Industrija svijeta na električni pogon.

Zastupstvo mineralnih voda Rogaska Slatina.

Skladište papira Zagrebačke dioničke tvornice papira Zagreb.

Skladište anilinskih boja Vilim Brauns, tvornica boja, Celje.

Trgovina kuhinjskog posuda, staklarije, stakla za prozore i okvira.

JOSIP JADRONJA - Šibenik

Međunarodno otpremništvo agentura, komisionalna, pomorska poslovnica

Poveljeni Trgovački - Pomorski Mešetar. Utemeljeno 1906. - Broj. Šped. Jadronja Telef. broj 3 i broj 27

Komision. skladištal zastupstva prvih tvrtka i tvornica u tuzemstvu i inozemstvu

Veslački šampionat u Budimpešti

Nadčovječna izdržljivost jugoslovenskog osmerca — 8800 metara za 23 min. 27 sek. i 8/10!

Jugoslovenski osmerac postavio u izdržljivosti i vremenu svjetski rekord!

TABELARNI PRIKAZ

postignutih fina'lnih uspjeha na 34 evropskom šampionatu 27 VIII 1933 u Budimpešti

Plasman	Nacije	Kategorije čamaca							Ukupno				Bodovi	Opaska	
		četverac sa korm.	dvojac bez korm.	Skiff	dvojac sa korm.	četverac bez korm.	duple scull	osmerac	I	II	III	IV			
polučena mjesta															
1	Mađarska	—	I	IV	I	III	III	I	3I	-II	2III	1IV	-V	3	Coup Glandar
2	Italija	I	V	III	—	V	II	II	1	2	1	—	2	1	
3	Danska	II	—	V	—	I	—	—	1	1	—	—	1	1	
4	Poljska	—	—	I	II	—	IV	—	1	1	—	1	—	1/2	
5	Francuska	—	—	—	III	—	I	IV	1	—	1	1	—	1/2	
6	Švicarska	—	II	II	—	IV	—	V	—	2	—	1	1	—	
7	Holandija	—	III	—	—	II	—	—	—	1	1	—	—	—	
8	Jugoslavija	—	IV	—	—	—	V	III	—	—	1	1	1	—	
9	Čehoslovačka	III	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	
10	Belgija														
11	Španija	Ispali u izlučnim i semifinalnim utakmicama.													
12	Rumunjska														

M žda nikada prije jugoslovenska veslačka reprezentacija nije naišla na onako jaku konkurenciju kao ove godine na 34 evropskom šampionatu u Budimpešti. Momci naše reprezentacije imali su doduše u svim kategorijama čamaca, u kojima su nastupili, jake i vrlo spremne konkurente, ali onu borbu koju su i držali veslači našeg osmerca krajnjim samoprijetom rekorderom izdržljivošću, članom, ljubavju pren a duhovni, gradu i klubu

najobjektivnije i najskromnije mora se nazvati junastvom!

Volja za pobjedom, dotično očuvanjem titule evropskog šampiona dala im je tliko snage, da su se za prestiž svoje nacije — uz lošu sreću — s velikim uspjehom borili pod okolnostima koje se jedva dadu pojmiti a kamoli proživjeti i svladati.

Kad se za de, da su Mađari, Talijani, Egipćani i Švicari u tre osmerca prevalili 4400 metara (2200 u

preljetanju i 2200 u finalu), a Jugosloveni 8800! (ista memčad u četveću 2200 pak u osmercu tri nastupa po 2200) tad se koliko iz sportskih tolika i iz čovječanskih osjećaja ne može od njih više tražiti. Oat su dali sve iz sebe, a za to neka im priznaja domaće i strane stampe, priznanja naša te svih objektivnih i pravih sportista diljem domovine i inostranstva budu jedna i najveća hvala.

Mant.

ZVONJAVA

Tuže nam se mnogi građani da ih nenasna zvonjava toliko uznemiruje da su primorani baš izjutra rano ustajati i tako oštećivati odmor.

Poznato je, da u svakom kulturnom gradu noćni mir traje od 10 sati na večer do 6 sati izjutra i kroz to vrijeme imaju da prestanu na otvorenome sve svirke, glasna radioprimanja, ulične pjesme pa dakako i zvona. Prekršitelji se strogo kažnjavaju. Međutim to kulturno pravilo u našem gradu nije poznato, ili ako je poznato onda ga se ni jedan dio građanstva ne drži. Za vrijeme ljetne sezone kada nenasna vrućina primorava svakog zdravog čovjeka da spava sa otvorenim prozorima i kada, što je svakom vrlo dobro poznato, ugodan san nastupa istom u zoru, moralo bi se voditi više obzira o pravima građana na noćni mir i time ih poštediti od onog neugodnog noćnog programa koji se uz male intervale donavlja svaki dan.

Sat zvonjenja nije određen zakonom već je to stvar proizvoljna i većinom je posljedica navike zvonara i strpljivosti građana.

U drugim mjestima se zvona izjutra ne oglasuju prije 6 sati, dok je u Šibeniku to prepušteno volji zvonara i nagonu drske dječurlije koja se objesi o konop i tako neodgovorno praktikuje svoje prkosne sklonosti. Dešava se da se takovim zvonjenjem ne remeti samo noćni mir već se time pravi atentat i na nerve građana, koji i po danu trebaju tišine naročito u blizini ureda i škola. Često se zbog kojeg neznatnog razloga čitave satove potežu zvona tako da obližnje škole moraju prekinuti obuku, jer je od zaglušnog klanjanja uopće nemoguće školski rad.

Ako se želi glasom zvona uveličati uzrok zbog kojega se zvoni onda se to na naš grad uz neznatne izuzetke ne može odnositi. Kad pak mjesto onog vječitog neugodnog klanjanja neakordanih i prepuklih zvona, zrakom odzvanja duboki i ugodni akord svetog glasa čovjek bi još radi estetskog užitka mogao dopustiti da se glas takovih zvona makar i čitave satove razlijeva našim gradom.

Jug. Rad. Šport. Klub „ŠIBENIK“

U srijedu 30. ov. mj. održala se konstituirajuća skupština novoosnovanog Jug. radničk. športskog kluba „Šibenik“.

Već prije osam sati čitaonica Radničke komore bila je dupkom puna mlađeg radničkog svijeta.

Nešto iza osam sati stigao je gosp. Dr. Šain sa još par uglednijih radničkih ličnosti. Iza toge gosp. A. Ančić uzima riječ i otvara skupštinu. U svom kratkom govoru ističe, kako se kod nas radnički naraštaj gubi po rznim zagušljivim lokalima, izopačuje se i nema poštovanje prema starijima. Baš zato osnivamo naš radnički klub, da se uklonimo stalnom djelovanju rznim nezdravih prostorija a mjesto toga da se u njemu razvijemo i odgajamo, pa mi je vrlo drago da je ovaj naš predmet naišao kod vas na toliko razumijevanje.

T da je pročitao klubska pravila koja su zakonski odobrena. Napokon birava je privremena uprava, sa gosp. Dr. Šainom na čelu kojega su osobitim oduševljenjem pozdravili svi prisutni. Dr. Šain uzima riječ, zahvaljuje na tolikom povjerenju i obećaje što bude do njega da će sve učiniti za procvat radničkog športa u Šibeniku. Tako uz „Osvit“ imamo još jedan nogometni klub, koji će u skoroj budućnosti da časno plasira naš grad na polju nogometnog športa.

VIJESTI IZ SJEVERNE DALMACIJE

Tijesno

GOSPODINE UREDNIČE!

U „Narodnoj Tribuni“ od 18. augusta o. g. br. 25 štampan je članak pod naslovom „Sjednica Društva za saobraćaj putnika“, u kome se žalost konstatuje jedna neistina, u tome, što se između ostalih općina i Općina Tijesno javno kompromituje, da na poziv Društva „Putnik“ nije poslala svoje predloge i želje, koji su imali da služe na konferencijama pri izradbi izmjena i dopuna voznih redova, a da se ipak narod iz ovog kraja dnevno tuži na nedostatke ovih.

Za otkloniti eventualne prigovore, koji mogu od ovamošnjeg pučanstva punim pravom nastati, najljepše Vas molim, da u narednom broju lista uvrstite slijedeći ispravak:

Općina Tijesno a ni njeni funkcioneri lično, nijesu do danas bilo kakav cirkular od društva „Putnik“ dobili, naročito ne onaj, kojim se poziva Općina, da pri izradbi izmjena i dopuna voznih redova na konferenciji Direkcije Državnih Željeznica u Zagrebu i kod Direkcije Pomorskog Saobraćaja u Splitu, dostavi svoje predloge i želje.

Općina Tijesno ima dosta svojih potreba i želja u saobraćajnom pogledu, pak bi vjerovatno na takav poziv bila iste izrazila.

Uz izraz mog osobitog poštovanja, bilježim se: Bruno F. Gelpi
opć. tajnik

Posjet sreskog načelnika općini Tijesno. U subotu 19. o. m. pos. p. nenadano je stigao u Tijesno sreski načelnik g. Petar Šerović u pratnji g. pol. č. Kneževića. Posjetivši općinu i izvjestivši o stanju i potrebama ovog pučanstva u društvu g. načelnika A. Pasqualina, posjetio je sve mjesne humane ustanove te obišavši mjesto dao puno priznanje napretku i nastojanju mještanata da poboljšaju uvjete života u svakom pravcu. Posjetio je Sokol, Jugoslavenski skup, crkvu sa grobištem dajući osobita priznanja brigu i maru uloženom za poljepšavanje mjesta upućujući se vrhu svega što se je u zadnjim godinama uradilo i postiglo. Budući iste večeri morao krenuti u Pirovac izrazio je svoje žaljenje, što nije mogao da se upozna sa našim starim jugoslavenskim borcem g. Lovrom Mazurom davši mu isporučiti po g. načelniku pozdrav i želju skorog ličnog viđenja.

Istog popodneva u Pirovcu g. sreski načelnik je razgledao mjesto i tom prigodom došao u dodir s narodom, kojem je držao lijepi govor. Narod ga je oduševljeno ispratio i burno akklamirao. U svome govoru g. sreski načelnik je narodu izložio današnje političko stanje u državi, stalan pravac jugoslavenske politike i njezine uspjehe te pozdravio ne samo stare jugoslavenske radnike već i ono silno mnoštvo novih naših ljudi, koji su danas isto tako dragi i mili. Kao poznavatelj starina g. sreski načelnik interesirao se je s razumijevanjem i za povijest Pirovca razgledajući stare zgrade, zidine i varoška vrata te o položaju starih Zlozela za vrijeme turskih navala.

Preočivši u Tijesnom sutradan u nedjelju 20. o. m. g. sreski načelnik je došao u Betinu i Murter posjetivši crkve, škole, Sokol i Uljarsku zadrugu. Tom prigodom došao je u dodir

s narodom održajući u sokolskoj dvorani Betine topli patriotski govor u prisustvu mnogobrojnog svijeta. U Murteru je isto tako imao prilike da dodje u razgovor s uglednim mještanima propitujući se za sve ono što ovamošnji narod interesira. Stanje škola nije moglo učiniti dobar dojam, jer su u vrlo nesretnom stanju i ne odgovaraju ni broju školske djece ni primitivnim zahtjevima higijene. Stoga je g. sreski načelnik obećao da će poraditi svim silama za poboljšanje školskih ovih prilika.

Ovaj posjet g. sreskog načelnika je vrlo dobro na ovaj narod djelovao te je u njegovoj osobi doista upoznao jednog savjesnog i iskrenog ne samo upravnika već i narodnog prijatelja. N.

Biograd

PUČANSTVU SREZA BIOGRADA

Danas, kada su tužne moje oči, što Vas više ne vide, - Vas, krsne Dalmatince: primorce, kotarce i otočane; Danas udaljen od Vas, kada su sa horizonta mog svagdašnjeg pogleda izišli čarobni vidici prekrasne prirode: ljepote morskog plavetnila, maslinasta ostrvlja, zeleni i cvijećem izšarani vrtovi, borove šume, čempresne aleje i veseli vinogradi nad čime se ponosno i oholo diže u nebo, od dušmana ogoljeli, ali ponosni Velebit, kao i oštro raznobojno dalmatinsko stijenje, koje je jedino dostojno da se ogleda i kupa u bistrim talasima Jugoslovenskog Jadrana; — danas, kada se među Vama - starosjediocima Jugoslovenske Dalmacije, koje nikako nije uspio da potisne s Jadrana; uprkos raznih tuđinskih najezda, moj boravak polako i postepeno pretvara u prošlost, u minuli san pun uzbudljivih scena iz Vašeg života i borbe za napredak kao i za konačno ostvarenje jugoslovenske narodne misli, mene srce i savjest goni da Vam kažem, da Vas me je žao bilo ostaviti. Ja sam Vas volio kao što sam volio ljepotu prirode u kojoj ste ponikli, kao što nju ne mogu nikad zaboraviti tako ne mogu ni Vas - vjerujte mi!

Rastao sam se s Vama, jer je tako moralo biti, pošto smo mi političko upravni činovnici dužni da vama svaki kraj naše velike domovine i da bez roptanja idemo gdje nam se naredi.

Rastavši se s Vama, ja Vam ponova, i ovim putem najsrdačnije zahvaljujem na Vašoj odanosti prema meni i moje radu i ovim putem odajem svoje priznanje i zahvalnost svima onima, koji pripomogoh da moj trud dade za Vašu i opštu korist, nešto pozitivnog rezultata u prilog ekonomskog i kulturnog napretka Vašega kraja, kako to, putem javnosti, sami V. istakoste.

Živili za vječita ljeta!

Nova Gradiska, 22. augusta 1933.

Milan N. Kostić
načelnik sreza

Oklaj

Slaba ljetina. Ljetina je ove godine vrlo slaba. Kukuruzi su zbog suše potpuno propali, a i vinogradi će izdati ako već sada ne padne kiša.

Put g. pretsjedn ka općine. Pretsjednik općine g. Krsto Čorić putuje ovih dana za Split gdje će proboraviti kraće vrijeme.

Novo vrelo u Lukaru. Javlja ju iz sela Lukara da su, na mjestu gdje je prije četiri godine naš stručnjak u is-

traživanju živih voda prof. g. Filipo vić odredio, našli živu vodu.

Kako saznajemo opštinska uprava se odmah zainteresovala i stvar javila Kr. banskoj upravi i ostalim vlastima. Izgleda da će se vodovod, koji su htjeli sagraditi sa Miljacke, napraviti od ovog izvora.

Stvar je veoma ozbiljna i od najpreće potrebe za naše seljane pa molimo Kr. ban, upravu i druge vlasti da nas pomognu.

U drugom broju našega lista javićemo o ovoj stvari detaljno.

Iz uprave drž. osnovne škole. Na prvi septembra biće sv. misa sa sazivom Duha, a na 2 počinje redovna škola. Misa će biti u crkvi sv. Mihovila u Oklaju u 9 s. Novi učenici upisali su se koncem mjeseca juna i broj je upisanih iznosio 78. Daka ukupno ima 308 sa četiri odeljenja.

Na Malu Gospu drži se velika jama u Lukaru. Toga će dana mjesno Tamb. društvo posebnim autom stići u Lukar i kao po običaju svraćće u ugodnoj hladovini grobišta.

Auto braće Čorića prevoziće toga dana izletnike iz Oklaja. H. K.

Primošten

Sokolska svečanost u Primoštenu (Velike manifestacije za Kralja i Jugoslaviju)

U nedjelju je sokolsko društvo u Primoštenu održalo vrlo uspješnu javnu priredbu, koja se je pretvorila u veliku manifestaciju za jedinstvo, Kralja i Jugoslaviju.

U 3 s. pos. p. zvuci seoske glazbe objavili su svim seljanima da počinje priredba. Brzo se je svrstala velika povorka sokolice sokola i svih seljana, kojima je jedinstvo i jugoslovensko duboko zasaden u grudima.

Zvuci sokolske koračnice i klicanje krenuli su povorku na doček sokolske čete iz zaslona Stavor i P. D. „Jugoslovenski stražar“ iz Siroka, koji je došao sa svojom tamburaškim zborom.

Uređena povorka krenula je u mjesto i zaustavila se na obali, gdje se održao javni nastup čete iz Stavora. Uz sviranje harmonie i poklika Kralju, Jugoslaviji i sokolu počele su vježbe, koje su nas zadivili svojom spremom i skladnošću kretanja a osobito odvažnim skokovima preko glave. Iza svake tačke svirala je seoska glazba, koja je pratila i sve nastupe.

Nakon vježba nastavila se je narodna veselica u koju do u samu noć. Kao završetak priredbe, a vrhunac manifestacije, bio je ispraćaj braće i gostiju iz zaselaca. Uz klicanje, sviranje glazbe i tamburaškog zbora održao je prigodnu kratku riječ brat V. Jurin o značenju današnje priredbe, o veličini sokolske i jugoslovenske ideje.

Sunrak se je hvalao; grla su veselo klicala, a zvukovi glazbe, kroz narodne davorije, veličali su Kralja, Jugoslaviju i sokolsku ideju.

Skradin

JE LI ISTINA?

Govori se po našem mjestu, da je u pripremni odbor za veliku svečanost, koja će se održati u Skradinu na Malu Gospu dne 8. septembra, primljen i jedan poznati talijanski fašista. Žalosno je ako ta vijest odgovara istini, a još je žalosnije što se time potvrđuje kolaboracija dvaju labara, koji obično rade protiv naših narodnih interesa.

Zato bih da taj pripremni odbor daće odgovor na gornje pitanje.

Mjesčanin

Knin
S. K. Dinara, Knin — S. K. Ujaci-Drvar
6:2

U nedjelju 28. o. m. odigrana je nog. utakmica u Kninu između dvaju gornjih klubova, koji su se ponovo sastali posle duljeg vremena, te domaći pobijediše svog starog rivala sa rezultatom 6:2.

Unac je momčad, koja je često puta znala vrlo lijepo zaigrati i odneti pobjede, ali ovog puta to od njih ni smo mogli vidjeti. Dinara i Unac ovog puta dali su prosječnu igru, ali se ipak može reći, da su Dinaraši bili za 2/3 igre nadmoćniji. Kod Dinare bolje je radila obrana, dok kod Uaca svi su bili bez većih razlika jednac. Sudio je g. V. Poduje vrlo dobro. Publike vrlo malo. J. Č.

Pokućstvo
drveno i gvozdeno
Veliki izbor.
Umjerene cijene.
Stj. Karković i Sin
ŠIBENIK

SOKOLSTVO

Izlet Sokola u Krapanj. U nedjelju 27. VIII priredilo je šibensko sokolsko društvo u zajednici sa mandalinskim Sokolom izlet u Krapanj. Parobrod Kozjak je bio prepun izletnika iz Šibenika, Mandaline i Zlarina. Sokolista četa a i cijelo selo Krapanj je svečano čekalo izletnike. Orila se je puca a mužara, a selo je bilo svečano iskličeno. Nakon zajedničke parade po mjestu uslijedila je na obali javna vježba svih kategorija šibenskog i mandalinskog članstva. Seljani su napravili oko vježbalista živi zid i burno su nagrađivali vježbače i vježbačice pljaskom i veselim pozlicima. Tad je brat Dr. Poturica pozdravio prisutne srdačnim i iskrenim sokolskim govorom pozivajući ih na složni i čestiti rad za dobro naredne cjelice i države. Narod je klicao Jugoslaviji, Nj. V. Kralju i Prestol. Petru, sve dok parobrod nije daleko odmakao.

Izlet u Tkon. 3. IX priređuje Sokolsko društvo Biograd n/m slet u Tkon, gdje će se svečano razviti barjak častnije Sokolske čete. Sve okolice čete i društva najazili su svoj dolazak. Iz okolice šibenske pridružiti će se toj sok. slavi društva Murter, Betina, Tijesno, te Preko, Kali, Zdrelec, Sukošan i ostali sa glazbama. Iz Šibenika će otići naročita delegacija za tu prigodu u Biograd, gdje će se pridružiti ostalim izletnicima.

E da uspjeh bude odličan potrebao bi bilo da Jadranska plovidba svakako stavi na raspolaganje izletnički parobrod iz Šibenika koji bi okrenuo izletnike iz Tijesna Murtera i t. d.

Izlet u Trogir. Dneva 3. IX priređuje Sokolsko društvo Trogir u proslavu 25. godišnjice opstanka sokolsku slavu. Toga dana je u Trogiru uređen slet splitske župe. Sakupiće se veliki svijet i biće osobito narodno i sokolsko slavlje.

Šibenski Sokol sa svojom glazbom pridružiće se izletu Jadranske Plovidbe za Trogir. Odlazak će uslijediti u 12.30 iz Šibenika, a polazak iz Trogira u 7.30. Voziće parobrod Vodice, a u slučaju jačeg broja izletnika Kosovo. Cijene su: djeca u odori din. 6, odrasli u odori din. 10, članovi u civilu din. 14, nečlanovi din. 20.

GRADSKA VIJESTI

Konferencija ministra
g. Dr. Anđelinovića

U nedjelju je stigao u Šibenik ministar g. dr. Grga Anđelinović, koji je u salonu hotela „Krka“ održao užu konferenciju sa pristasaama Jugoslovenske nacionalne stranke. Prisustvovali su gg. predsjednik sreskog odbora JNS dr. K. Ježina; predsjednik gradskog odbora JNS prof. Josko Batinica; banski vijećnici dr. M. Iljadica i Fr. Grubišić; općinski odbornici M. Bačinić i Tambača. Od građanstva su prisustvovali gg. dr. Poturica, dr. Grdović, Petar Sunara, Vjekoslav Trinajstić, Dume Sunara, Ivo Juras, Ciril Bogdanović, Ivo Svirčić, Jakov Stegić, Stipe Belamarić i drugi.

Nakon iscrpljivog prikaza opće političke situacije, obratio je g. ministar Anđelinović naročitu pažnju našim prilikama raspravljajući o aktualnim pitanjima, koja su u vezi sa radom JNS i njezinom takcijom u pravcu prethodjećih općinskih izbora.

Poslije konferencije predao je g. Trinajstić g. dr. Anđelinoviću predstavku potpisanu od 700 šibenskih građana, koji traže da se g. Petar Sunara, koji je svojom revnošću i agilnošću pokazao mnogo shvaćanja i uspjeha u radu oko poboljšanja naših gradskih prilika, a koji je pred nekoliko dana bio razriješen dužnosti općinskog odbornika, opet imenuje na to mjesto.

Popodne istog dana posao je g. dr. Anđelinović u Zlarin, gdje je također održao vrlo uspješni sastanak sa pristasaama svoje stranke.

Početak redovne nastave u gimnaziji u Šibeniku početi će 12. septembra.

Izvršni odbor Jadranske Straže u Splitu zaključio je ugovor sa domaćom tvornicom ribljih konzerva „Neptun“ d. s. o. j. sa sjedištem u Splitu, po kojem je ova tvornica ovlaštena da može pustiti u promet sardine u kutijama pod oznakom Jadranska straža. Preporučuje se trgovcima i potrošačima da konsumiraju ove sardine, jer će time pomoći našem ribarstvu, našoj industriji i ciljevima same Jadranske straže.

Prigodom krštenja školskog jedrenjaka „Jadran“ u Splitu, popust od 75 % na željenicama važi od 2 do 11. septembra uz besplatnu objavu koju treba pribaviti kod mjesnog odbora Jadranske straže.

Kako doznajemo iz pouzdanog izvora zdravstveno se stanje našeg gradonačelnika g. M. Karađole poboljšava. Želimo mu što skorije ozdravljenje.

U nedjelju 3. septembra dolaze iz Splita izletnici sa parobrodom „Bakar.“ U Šibenik stižu oko 9 sati, a u 9.45 odlaze u Skradin i slapove Krke. Ovom prigodom mogu se pridružiti i izletnici iz Šibenika. Povratak iz Skradina u 17.30.

Legitimacije za posjet jesenskog Ljubljanskog Velesajma od 2. do 11. sept. ove god. prodavaju biljetarne putničkih ureda, svi veći novčani zavodi i trgovačke korporacije. Kod kupovanja legitimacije plati se Din 3., ostatak Din 27.-nádoplati se na blagajnici uz ulaz na velesajam.

Traži se školovano lice, koje uz srpskohrvatski jezik poznaje još vrlo dobro i njemački. Obratiti se na upravu lista.

Svečani doček veslača
„KRKE“

Dne 30. augusta u 8.30 sati ujutro najavljen je dolazak veslača „Krke“, koji su na evropskim šampionatima u Budimpešti tako časno zastupali našu državu i naš grad.

Na peronu kolodvora sakupilo se mnoštvo građana, koje je došlo da svojim ljubimcima na vidljiv način izrazi svoju zahvalnost i njihovo muško držanje. Prisutni su u veselom raspoloženju iščekivali dolazak voza, veseleći se da će skoro ugledati i pozdraviti svoje ljubimce. Kad se ukazao voz iz stotine grla zaorise oduševljeni poklici: „Živla Krka“, „Živili naši hrabri veslači“, „Živio predsjednik Dr. Dominis“. Veslači i vodstvo vidljivo razdragani velikom pažnjom, kojom cjelokupno građanstvo prati njihove napore za afirmaciju našeg veslačkog sporta, otpozdravljali su prisutnima.

Na ovako spontanom i oduševljenom dočeku zahvalio se prisutnima predsjednik g. dr. Dominis, prikazavši veslače kao uzore: požrtvovanja, volje i discipline. Napominje priznanje stranih stručnjaka koje su na ovim šampionatima jednoglasno iskazali našim hrabrim momcima. — „Nismo Vam donijeli pobjedu, koju smo mi i vi očekivali, ali mjesto koje je osvojila naša momčad, u tako teškoj konkurenciji i poslije strahovitih napora, kojima je bila izložena, više je nego časao i mi možemo biti ponosni“ — završio je svoj govor g. Dr. Dominis, burno pozdravljen od sakupljenog mnoštva.

Nakon toga formirala se veličanstvena povorka predvođena šibenskom glazbom i kličući oduševljeno: „Krki“ Šibeniku, veslačima i vodstvu, — posipana od građanstva cvijećem, — prošla je gradskim ulicama do garaže Krke gdje se je razišla.

U večer u Hotel Krka održao se je vrlo animirani banket na kojem sudjelovali su veslači, uprava „krke“ i uprava Saveza sa gospođama, raspoloženje trajalo je do kasno u noći.

Unapređenja kod ovdajšnje pošte. Kod ovdajšnje pošte unapređeni su sljedeći činovnici: Upravnik pošte Gazari Marko u V položajnu grupu; tehničar Barbić Ksaver u VI grupu; p. t. činovnici Grandić Gašpar i Tratnik Lavoslav u VII grupu i praktični tehničar Levaj Josip u VIII grupu.

Upis djaka na Državnoj dvo-razrednoj trgovačkoj školi u Šibeniku. Upis pri Državnoj dvo-razrednoj trgovačkoj školi u Šibeniku vršio se za školsku god. 1933-34. dne 1, 2 i 3. septembra u Direkciji škole od 9.11 sati.

U prvi razred primaju se oni učenicke, koji su svršili četiri razreda srednje škole s nižim tečajnim ispitom ili četiri razreda Državne građanske škole sa završnim ispitom i nemaju više od 17 godina.

Direkcija Državne trgov. šk.

Vjenčanje. Jučer se vjenčala družesna gđica Zvijezda Bumber sa gosp. Gojkom Pecelj. Bilo im sretno!

Izgubljeno je pred par dana od kafane Krke do stana jedno zlatno nalivpero. Radeći se o miloj uspomeni umoljava se pošteno nalaznik da ga preda upravi lista, gdje će dobiti ljevu nagradu.

Zast. Jugefa k. d., Zagreb, Gajeva 32. Oglas registr. pod br. 9482 od 31. V. 33.

Iz udruženja obrtnika. 24-8. sekcija mesara, kobasičara i crevara održala je svoj skupni sastanak, na kojem je za pročelnika izabran g. Kalik A., zamjenik g. Grubišić J., posl. odbor gg. Grubišić C., Baica T., Stosić A.

25-8. održala je sekcija bačvara i brodograditelja svoj skupni sastanak. Pročelnik Belamarić A., zamj. Kužina Š., posl. odbor Kužina N., Aleksić V. Torić J.

26-8. održala je sekcija kovača, potkivača, mehaničara, limara urara i el. instalatera svoj skupni sastanak. Pročelnik Belamarić V. kovački majstor, zamjenik Ronac S., posl. odbor Marinović V. mehaničar, Sigoreo Z. urar, Belamarić J. elektr. inst.

28-8. održala je sekcija zidara i bojadisara svoj skupni sastanak. Pročelnik Šore Duje, zamjenik Bumber Ive, posl. odbor Gojanović Špiro, Ilijaš Jos, Triska Ivan bojad. majstor.

29-8. održala je sekcija stolara, tapetara i kolara svoj skupni sastanak. Pročelnik Stegić J., zamj. Marotti M., posl. odbor Kalauz A., Bartulović J., i Matković Ante tapetar.

Riješenjem Kr. Banske uprave u Splitu br. 11.021 od 17. ov. mj. prenesene su ispitne komisije za polaganje pomoćničkih i majstorskih ispita, koje su ranije bile pri bivšoj obrtnoj zadruzi građevnih i njima srodnih obrta, na udruženje zanatlija za srez Šibenik.

Pomenuta komisija radiće unapred pri udruženju zanatlija, pa se stoga upozoruju kandidati za ispite da svoje molbe upućuju pomenutom udruženju.

Lične vijesti. 24. VIII Dr. Čosić povratio se sa svog odmora.

Gospodin sudija Ivica Bailo otputovao je ovih dana na ljetni dopust. Uslijed neke nezgode na putu morao se upravo na svoj imendan, sv. Ivana Glavosjeka, podvrći teškoj operaciji na zagrebačkoj klinici. Čitavo građanstvo želi da se što prije oporavi i da se čil, svjež i zdrav u šibensku sredinu vrati.
P. J. G.

U kafani Astoria svira svaku večer vrlo dobar kvintet na repertoaru su između ostalog klasični i operni komadi. — Za posjet preporuča se: Vlasnik.

Hrv. katoličko okružje u Šibeniku proslavit će pod pokroviteljstvom šibenskog biskupa Dr. Milete u nedjelju 3. septembra 1933. desetgodšnjicu svojeg osnutka.

Priprema se velika svečanost.

Stranci u našem gradu. 27. VIII stigao je autom iz Splita dr. Grga Anđelinović i održao skupštinu u Šibeniku i Zlarinu. Otputovao na večer.

29. VIII doputovali su motociklom g. Václav Gisa sin češoslov. min. sa suprugom te 30-8. otputovao u Plitv. Jezera.

29. VIII doputovali su g. Boissard Adiodac insp. fin. član franc. del. na London. konf. sa svojom suprugom u društvu g. insp. fin. Olivier H. Marie.

30. VIII sa dva velika autobusa stigla su 25. uglednih austrijskih, 2. češoslovačka i 2. njemačka turista koji su otišli u Hotel Krka i sutradan prošlijeđili za Plitvička Jezera.

Ima nekih gostiona u centru grada, koje ne poznaju pravila za očuvanje noćnog mira. Redovno se dešava da svake večeri pa do sitnih satova neukusno pjevanje i mahito deranje pijanih gostiju uznemiruje čitavi gradski predio, koji ima pravo da mu noćni mir bude obezbijeden. Neka se već jednom i toj nekulturnoj pojavi učini kraj.

Od početka ljeta pa sve do u jesen muči se i pati od malarije staro i mlado u raznim krajevima naše države. Bez obzira na velike gubitke u radnoj snazi, koje malarija uzrokuje, traži ona često i ljudske žrtve. Malarijom oslabljeni čovjek neotporan je i lako oboli i o drugih bolesti. Mnogo se čini na suzbijanju i uništavanju malarije sa strane države, ali i svaki pojedinac dužan je zbog sebe i svojih bližnjih da radi na tome, pa se očuva ili potpuno izlječi od malarije i da je tako što prije nestane iz naše zemlje. Do toga mora doći prije ili kasnije, a pomoći će u tome nastojanju mnogo sredstvo pod imenom Chinoplasmin, koje brzo i potpuno liječi malariju. Chinoplasmin tablete, ako se redovno uzimaju za vrijeme gore navedenog opasnog doba sigurno zaštićuju od malarije. Chinoplasmin tablete se već nekoliko godina rabe u svim zemljama gdje vlada malarija i to s najboljim uspjehom. One su proizvod poznate svjetske tvornice „Bayer“.

Epigrami

Krka

Kao bijeli galeb, što Jadranom liječe:
Tvoje yole režu uzduž i poprijeko
Pjenušaste vale i do cilja stižu
Lovorovim vijencem, da pobjedu nižu.
Sve jednu za drugom. Nevelo cvijeće
Tvoju aureolu kiti na daleko
Desetljetni život, burnog sred vidika,
Pa si nas svih ponos i najljepša dika!

Dr M. J. Dominis

Zdravi duh sved gajiš u zdravom tijelu,
Kao takav ti si na svakom posijelu,
Gdje se pravi sport sa premišljajem nijeti,
A ne da se baca lopta ili veslo,
Kô što mnogi čine. Radno tvoje geslo
„Krkom“ na sve strane Jugoslavijom leti.

Rokovac

To je tvoje pravo ime za sve vijeke
I nikoje drugo. Tuškanac je tebi
Pravi brat po krvi i Biograd ne bi
Nizašto te dao, a iz svoje Meke.
Slava nek je zato vječna tvojem tvorcu:
Pelicariću, tom narodnom borcu!

Dr Špiro Šeat

Vidao si i još danas vidaš rane,
A da ni u snu ne pitaš: tko, ni šta su
Tvoji bolesnici. Spomenem li dane,
Kad je rat razario: onda tvojem glas
Mnogi naši ljudi daše hvalnu pravu,
Jer si im od smrti izbavio . . . glavu.

Petar Štrpić i Ante Karlovac

Po zanatu vi ste baš na dlaku jedno,
Uz to darežljive i ruke i srca,
Gdje ključa i vrije najživlji krvca,
A obadva rado more nedogledno
Svojom barkom dnevno do dna zamutite.
Zato si epigram taj sad . . . podijelite!

Kamenite ograde

Oluji i buri prkosite smjelo,
Kad vječni čuvar, nikad što ne preda
Pred neprijateljem. Obraz čist i čelo
Put neba vam krili i zloči se ne da,
Već čekate s vjerom, poput starog joba
Hoće li doći novo i još bolje doba — —

Vjekoslav Stjepan Marun

Lice ti je kao kamen opaljeno,
Ali duša mekan vosak radne pčele,
Što od cvijeta k cvijetu liječe, kô vreteno
Neumorno, a tek da bude . . . vidjela,
Na čemu se povijest gradi,
Kuća drži i sved mladi.

Miloš Šupuk

Kad čitam ti ime: ja se sjećam druga,
Što je vazda znao dovesti u sklad:
I mudrost i glazbu, pa sred svojeg luga
Uživati, ali i drugom dat . . . slad.

Leo Šupuk

Tvoj duh kao „Ročnik“ vaselom leti,
Pa smišlja i snuje za Jugoslaviju
Sve, što kida „križu“ i radinost sveti,
A samo da narod diže se i krijepi
I provede život borbom kô san lijepi.

Liburnia

Na daleko ti si bila svuda znana,
Sa bogatstva tvoga, gdje je išarana
Najčistijim zlatom putem travka svaka,
Nanizana nižu mjesta svakojaka,
A ljudi kô dren su. Danas tvoje ime
Naslov je gostinju, što se kiti njime.

Sat

Kao kršno brdo nepomično stojiš
I besćutno kucaj za kucajem brojiš,
Bez obzira. A u dol i u gori
Smijeh i plač vrh zemlje bezbrižno žubori,

M. Šeat

Po starom slavenskom lijepom običaju:
Tvoj gostinjac svakog pod krov prima rado
I što treba daje. Putnici to znaju,
Pa se k tebi jati i staro i mlado.

Dr Filip Marušić

Ti si liječnik srca, što suzu svud brišeš,
Gdje se bolest javlja. Razumijem zato
Zapise, gdje rukom drhtavijom pišeš
I vidim, gdje nebo dar svoj sipa na to.

Kamen na putu

Ti si iznikao, kô i svijet što niče,
Samo što tvoj oštrac šuti, a ne kliče
Ni onda, kad budak sa teretom svojim frca
Sve iskru za iskrom i runi se tvoja krvca,
Ruši dom i svijet i prijesto,
Da napraviš drugom . . . mjesto.

Matija Gal

Kao stražar bdiješ, dok se drugi voza,
Al zato u duši baštovan sved roza *)
Spokojstvo, da svoje vršio si djelo
I onda, kad drugi
Svojoj noćnoj drugi:
Sipa laž, a svoje tromo pita tijelo.

*) rozati = kititi, ukrašivati. — Op. autora.

Maestral

Kao što su drugi i ja sam te čeko,
Pa i dočekao. A kad došli dani,
Gdje se do dna pije i misli daleko:
Zaborav je bila hvala za san rani.

Hamilkar E. Vitaliani

Dobru stvar i knjigu ti si pomagao,
Sad je l' štampa bila nesretna il sretna,
Kuburiš svakako, a da nijesi znao:
Danas pravi pazar . . . lopta nogometna.

Jadranska Straža

Smišljaš pute, staze i ravne bogaze,
Pa da vile Jug naš dragaju i maze,
A na sreću Kralja i sve Otadžbine
I svima sve ljepši dan sa suncem sine.

Don Frane Bulić

Dnevno nađeš koji naš drevni spomenik
Iz prošlosti našijeh praotaca starih;
Ovjekovječio si tako i svoj lik,
Pa sad svi dom imaju tvoji neimari.

Josip Jeličić

Pun si snažne volje i što dobro niže,
Zato nek ti polet duh u plavet diže,
Gdje se rijetko stiže;
Ali kad se ide: k cilju dođeš bliže!

Ljudevit Čič

Na tebi se vidi kršni kâm i Lika,
Jer što radiš sve je kao isklesano;
Pravi si nam Soko i prosvjetna dika,
Koja radom dnevno rani bogodano.

Dr G. Roglić

Mislio sam uvijek, da je srca malo
Tamo, gdje nož reže i hita se trava
Još na ljuču ranu meče. Sad je palo
U dio mi, pa me osvjedočava
Tvoja plemenita duša, da još ima
Poezije čiste među . . . ljekovima.

Jugo

Kao čovjek mlad, kad ljubav očekuje,
Pa u svom snatrenju mekan sag prostire.
Tako tebe Majka Zemlja dočekuje,
Kad joj lice miješ i gasiš duplire . . .

Stjepan Mimica

Nježan si u duši kao Maestral,
Srce ti je toplo kô Jadranski val,
Kad ge Jugo nliše i slavujev lug,
A nada sve: svima drag i mio...drug.

Don Marko Vežić

Znam da često misliš: Zaboravio je — —
A kad tamo moj epigram baš sad poje,
Da se za nas sprema novi dom i doba,
Gdje će prijateljstvo živit . . . preko groba;
Tu ćemo u božjem miru zapisivat
Selo. Pa dok pjevam, ti ćeš moći . . . pivat.

R. F. MAGJER

IZ SUDNICE

Pred okružnim sudom u Šibeniku otpočeo je proces protiv 37 lica po zakonu o zaštiti države.

Optuženi su Španja Ante, težak; Marko Tomislav, težak; Španja Petar, radnik; Čaće Mate, težak; Mičin Stanko, zidar; Šprljan Joso, težak; Ivas Ante, težak; Ivas Jakov, težak; Petrov Alfons, težak; Marko Dražislav, djak ekonomsko komercijalne škole u Zagrebu; Petrov Ljubo, težak; Zore Stipe, težak; Udovičić Benjamin, težak; Šprljan Vicko, težak; Grgurev Nikola, težak; Jur čev-Tabakin Pasko težak; Roca Frane, težak; Španja Cvitan, težak; Roca Dane Pasko, radnik kod državne željeznice u Zagrebu; Juričev Filip, težak, svi iz Vodica; Cukrov Benedikt, djak škole narodnog zdravlja u Zagrebu i Kusar Frane, težak iz Prvić-Sepurine, Lučev Filip, iz Prvić Luke, stolar; Vukov Toma sofer; iz Zlarina; Dodig Jožo, iz Zatonu težak; Ivanda Jerolim, iz Zatonu težak; Kokić Roko, iz Dubrave težak; Popović Vlade, rodom iz Zadra inače jugoslovenski državljanin; Klarić Sime, trgovački pomoćnik; Lusan Ivan, konobar; Maroti Herman, stolar, sva trojica iz Šibenika; Višnjić

Sime iz Vodica, težak i Mišura Jakov iz Mandaline, ribar.

Po sadržaju optužnica kaže se, da su prvih sedam, izradili ručnu štampariju u svrhu štampanja objava i letaka, koje su rasturali u Vodicama, Prvić-Luci i Šibeniku. Španja je optužen da je zajedno sa Ivandom pribavio Sekuliću tri komada eksploziva dinamita u svrhu da na 17 decembra 1932 g. na večer sruši stup električne centrale u Šibeniku i da tako grad ostane u tami i na taj način izazove nered, te suviše Marko, Mičin i Ivas što su u Vodicama izvjesili crvenu zastavu. Dalje se u optužnici govori o načinu kako su pojedini optuženi prikupljali eksploziv. Oni su nabavili više revolvera, patrona, veći broj bomba i dinamita. Sve to oružje i eksplozivni materijal oni su držali sakriveno na raznim mjestima. Naročito skladište oružja i municije bilo je u Zatonu, odakle su ga preko pouzdanih ljudi prenosili i sakrivali.

Tumačeći optužnicu, kaže se da komunističko udruženje u Vodicama ima svoje početke u 1925 g., te mu je zato uspjele da prikupi veći broj članova i da se organizuje na način koji pretstavlja opasnost za javni mir

i poredak.

Kaže se, da Drezga Davor student univerziteta i Eolo Dorbić, vođe šibenskih komunistâ, te su u kući Ive Čaće održali sastanak. Na tome sastanku bilo je između ostalog odlučeno da prisutni, kao pročelnici ćelije, prikupe nove članove za svoje ćelije i da se stave u vezu sa komunistima u Splitu i Zagrebu. Od tada se sprovodi komunistička organizacija u Vodicama, Zatonu, Tribunju i Šibeniku pod direktivama pokrajinskog komiteta u Šibeniku. Od tada se počinju rasturati letci komunističkog sa držaja, vješati po selima crvene komunističke zastave, raspava se komunistička literatura, kupe se novčani prinosi za komunistička udruženja, stvara se štamparija u Vodicama radi štampanja letaka, prikuplja se oružje i eksploziv, poduzimlju terorističke akcije i spremaju nasilja protiv javnog reda i poretka u državi. U svim ovim akcijama okrivljenici su se pokazali veoma aktivni i pažljivi.

Optužnica sa svih 37 optuženih traži kaznu smrti, doživotnu robiju ili ka nu robije do 20 godina.

Rasprava proglasila se tajnom i isključila javnost. Sudska dvorana, u

kojoj se je većinom nalazila rodbina optuženih, bila je ispražnjena, a ostalo je samo 6 lica, kako to zakon predviđa.

Pretsjejava savj. g. Rendić-Miočević, državni tužioc g. d. Krekić. Okrivljene brane gg. dr Smolčić, Štambuk, Jurin, Vlašić, Nikolić, Cindro, Dulibić i Malešević

SPORT

„Osvit“ — „Jadran“ K. Sućurac

Kao goste imamo ove nedjelje (3-IX) vrlo dobru momčad Jadrana iz K. Sućurca. Ova je momčad pobjednik lokalnih utakmica S. N. Pa, te je u finalnoj borbi pobjedila „Slaven“ Trogir u Sućurcu sa 4:0 a u Trogiru sa 3:1 što je dokazom da se momčad mora boriti i na stranom terenu, pa „Osvit“ treba biti vrlo oprezan, jer bi ga Jadran mogao vrlo lako iznenaditi. Nadamo se, da će Osvit ipak i ovaj put osvjettiti lice sportskog Šibenika, što će mu svakako i brojna publika nastojati potsekivanjem pomoći.

Učenika I ili II raz. srednje škole prima se na stan, hranu i podučavanje za 500.- Din mjesečno. Obratiti se kuća Zorić II kat (Pazar.)

14/11-33-

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU.
POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.50
PRETPLATA MJESEČNO: 10 DINARA
PRETPLATA ZA INOSTRANSTVO TROMJE. DIN. 45

IZLAZI REDOVITO SVAKI UTOPAK I PETAK U JUTRO
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin - Šibenik
Telef. interurban za upravu i tiskaru broj 47

MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DINARA 3.50
SVAKA DALJNJA RIJEČ 25 PARA
PRIOPĆENO DIN 3 ŠTAMPANI REDAK
OGLASI PO SNIŽ. TARIFI. - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU

GODINA I

ŠIBENIK, UTORAK 14 NOVEMBRA 1933

BROJ 39

Jeftina valuta i gomilanje kapitala u Čehoslovačkoj

Prag, 10 XI 1933.

Američki eksperimenat još nije doveo Sjedinjene Države do pozitivnog rezultata, ali je zato mnogo štete nanio čitavoj svjetskoj privredi. Te štete se ispoljavaju prije svega u valutnom haosu i rastrojnosti međunarodnih računa, što je izazvano kolebanjem i naglim promjenama u kursu američkog dolara.

Pretsjednik Roosevelt sada želi da pređe na sistem vođene valute, čija bi se zlatna sadržina mijenjala, ali bi zato bila apolutno čvrsto osigurana u odnosu prema cjenama. Drušim riječima bi Roosevelt htio da stvori valutu, koja bi isključivala svako kolebanje cijena. Pomislino li samo na značaj cijena u našoj privredi, a naročito na fakat, da su baš kolebanja cijena glavni znak, kojim se u svom radu upravljaju sve ličnosti zaposlene u privrednom životu, — namah nam je jasna fantastičnost novog Rooseveltovog plana.

Teško je proroči kako će se taj novi eksperimenat ispoljiti u unutrašnjoj situaciji američke privrede, premda ne postoji razlog, da se čeka neki dobar rezultat toga pokušaja. Ali već sada možemo reći, da će takova regulisana američka valuta za svjetsku privredu pretstavljati stalan izvor raznih valutnih teškoća, potresa, komplikacija it.d., jer će ta valuta biti u stanju stalnog nemira i njezin kurs i zlatna sadržina će se stalno mijenjati.

Sjedinjene Države kao da se spremaju na tu reformu i počele su sada kupovati u Evropi veće zalihe zlata. To nije baš tako laka stvar, jer se pokoleban dolar u Evropi slabo traži ali ipak evropske države s čvrstom valutom vide u toj odluci Sjedinjenih Država pokušaj, da se vrši pritisak na državu sa zlatnom valutom. Blok država sa zlatnom valutom će razumijeti ovaj put bez naprezanja održati svoje valute na čvrstoj zlatnoj bazi, ali neizostavno će doći do pojave, koje će još više zadržati i tako sporo napredujuću likvidaciju privredne krize.

Roosevelt pri svakom svom eksperimentu s valutama redovno zaboravlja na veliki značaj, koji čvrsta valuta ima za stvaranje ušteda i kapitala u zemlji. Niko neće gomilati uštede, ni ulagati novčani kapital, ako je uvjeren, da valuta neće ostati čvrsta i da neće dobiti natrag onu svotu ili uštede, koje je uložio. Već sada kapital bježi iz Sjedinjenih Država, a gomilanje novog kapitala u Sjedinjenim

Državama naglo opada. A s obzirom na sadašnje neobično smanjeno kretanje međunarodnog kapitala i s obzirom na nedostatak potrebnih ekonomskih i političkih garancija pri vršenju međunarodnih plaćanja, gomilanje kapitala unutar pojedinih država je od neobično velikog značaja. Likvidacija krize zahtjeva nove kapitale i ti kapitali se mogu dobiti samo unutar zemlje.

Zbog toga je čvrstina valute sada od vanrednog značaja i ona je jedan

	u milionima ks		
	1919	1931	1932
akcionarske i zemaljske banke	1.267,7	10.842,5	10.752,8
štedionice	5.326,3	19.799,5	20.028,1
sreske privredne založne	807,9	4.065,4	4.166,1
građanske založne	2.387,5	12.733,8	12.805,0
„rajfajzenke“	1.346,5	5.374,3	5.161,6
kreditne zadruge u istočnim zemljama	55,2	791,5	792,7
banke u istočnim zemljama	1.180,6	2.922,3	2.691,2
poštanska štedionica	—	26,5	58,5
centrala zadruga	3,7	60,0	61,4
	12.375,6	56.615,8	56.518,2

Ogroman porast ušteda se zaustavio tek 1932 i 1933 godine, ali to zaustavljanje je primijećeno samo kod akcionarskih banaka, gdje su uštede više spekulativne prirode. Ostalo čehoslovačko stanovništvo i dalje ulaze

od temelja, na kojima će se moći likvidirati savremena kriza.

Čehoslovačka se pridružila državama sa zlatnom valutom. U tom bloku su Francuska, Švajcarska, Belgija, Italija i Poljska. Time se jednom pojačala čvrstina čehoslovačke valute, koja je bila osigurana i bez tog koraka. Ta čvrstina valute vrlo mnogo doprinosi gomilanju uloga u Čehoslovačkoj i izgradnji nacionalnog kapitala, koji je čehoslovačkoj narodnoj privredi učinio već vrlo velike usluge za vrijeme posljednjeg ekonomskog napretka i koji će u budućnosti imati još veći značaj. Niže navedene cifre pružaju krasnu ilustraciju tog porasta uloga, koji se u Čehoslovačkoj primjećuje posljednjih godina:

	u milionima ks		
	1919	1931	1932
akcionarske i zemaljske banke	1.267,7	10.842,5	10.752,8
štedionice	5.326,3	19.799,5	20.028,1
sreske privredne založne	807,9	4.065,4	4.166,1
građanske založne	2.387,5	12.733,8	12.805,0
„rajfajzenke“	1.346,5	5.374,3	5.161,6
kreditne zadruge u istočnim zemljama	55,2	791,5	792,7
banke u istočnim zemljama	1.180,6	2.922,3	2.691,2
poštanska štedionica	—	26,5	58,5
centrala zadruga	3,7	60,0	61,4
	12.375,6	56.615,8	56.518,2

uštede, usprkos teškim ekonomskim vremenima. To je moguće samo sa čvrstom valutom i u tom leži ogroman značaj i uloga bloka država sa zlatnom valutom za čitavu evropsku i svjetsku privredu. doc. N. Ž.

Rezultat njemačkog plebiscita

Ukupno je glasovalo 43.000.000 glasača, a prijavljenih je bilo 45 milijuna.

Za Reichstag je glasovalo 39.6 milijuna u korist N S D A P tj. 22 milijuna više nego kod prošlih izbora 5 III 1933. Reichstag ima 660 mandata.

Pri plebiscitu je 40.000.000 odgovorilo jesno t.j. 95%, a 2.100.000 niječno t.j. 4.9%.

Porez na lampovanje u korist besposlenih

Članovi suda beogradske općine riješavajuće o pitanju ishrane nezaposlenih radnika u pretstojećoj zimi. U vezi s time fond radničkih ustanova podnio je predlog, da se u cilju povećavanja materijalnih sredstava za pomoć nezaposlenim stvori općinski porez za noćno sjedenje u javnim lokalima. Poslije 11 sati naplaćivalo bi se od svakog gosta u lokalima I. reda 1 dinar, a u lokalima II. reda 50 para.

Italija želi tješnije trgovinske odnose s Jugoslavijom

Talijanska štampa vrlo slabo je komentirala dolazak jugoslovenske trgovачke delegacije u Rim na pregovore. Interesantan je komentar „Journal des Debats“ u pogledu predstojećih pregovora i revizije carinske tarife. Ovaj ugledan francuski list javlja medju ostalim da Italija u vezi sa svojim nacrtom za gospodarsku rekonstrukciju Srednje Evrope namjerava sklopiti sa Jugoslavijom tješnji trgovачki ugovor, kojim bi se poboljšali gospodarski odnosi između obiju zemalja. Po ovoj vijesti Jugoslavija bi bila u onoj grupi država, za koju talijanski plan predviđa potrebu gospodarske sanacije.

Za ublaženje privredne krize

Povodom jedne interpelacije g. Dr. Kozula o sređivanju zemljoradničkih dugova presjednik ministarskog savjeta g. Dr. Milan Sršić održao je odlučan govor u kojem naglasuje da je ista interpelacija vrlo važna, a pošto se je, ta stvar ovih dana uzela u pretraz, da je u samoj vladi postignuta puna suglasnost kao i dovršen pripremi rad, drži da prevelika hitnost mogla bi štetovati stanju našeg seljaka i sređivanju ekonomskih prilika jednako za zemljoradnike kao i za trgovce i ostale privrednike. Govor g. presjednika bio je popraćen burnim odobravanjem. g.

Snijeg u Lici

Ovdje je prekjučer vladala velika sniježna mećava praćena oštrom burrom. U predjelu Mala Kapela, kojom prolazi cesta Vrhovine—Bihać, čopor vukova napao je četvera kola. Vukovi su pobjegli tek onda, kad je jedan seljak zapalio džepnu električnu lampu.

Pronađena tajna kovnica patvorenog novca

Policiji u B. Luci pošlo je zarukom da u kovačnici časnih sestara Nazaret otkrije tajnu kovnicu lažnih srebrnjaka od 50 i 20 dinara. Vođa ove bande je austrijski državljani Jolan Fracksteiner, a pomagali su ga u tom poslu Ludvig Deverhol, Ludvig Kronen i Jakov Nakijević. Oni priznaju da su proturili u promet svega nekoliko srebrnjaka. Svi su pohapseni. Komadi od 20 din. su prilično dobro uspjeli, dok se oni od 50 dinara već na prvi pogled mogu prepoznati kao lažni.

Kupujem jedan sparker i jednu jaceru (štedionik) — Ponude slat Tiskari E. Vitaliani i Sin.

Promet poš. štedionice.

Promet Poštanske štedionice u oktobru 1933 g. U oktobru je štednja uspješno napredovala. Pristupilo je 4.390 novih ulagača, tako da sada kod Poštanske štedionice ulaze 255.810 lica, a svota uloga porasla je za 6.312.595.17 dinara te iznosi krajem oktobra 527.332.029.04 dinara. U čekovnom prometu otvoreno je 159 novih računa tako da sada ima kod Poštanske štedionice i njezinih podružnica ukupno 23.105 čekovnih računa. Promet po tim računima u oktobru iznosio je 5.644.898.010.95 dinara, od toga je izvršeno prenosom bez upotrebe gotovine 84.5 posto stanje uloga po čekovnim računima krajem oktobra iznosilo je 1.043.657.385,09 dinara. Ukupni ulazi kod Poštanske štedionice premašuju 1.570 milijuna dinara.

„ILS“ INDUSTRIJA LIJESA I TVORNICA SANDUKA - ŠIBENIK
Skladiste svakovrsnog materijala. Prodaja na veliko i malo uz najpovoljnije dnevne cijene i uvjete. Telef. br. 30.

Bijeda njujorških intelektualaca

Očevičar i poznavac socijalnih prilika među intelektualcima New-Yorka priča o svome putovanju po tome najvećem gradu svijeta slijedeće:

Moj auto preveo me je preko jednog mosta Harlema. Otok Manhattan već je bio za nama i jurili smo po cestama takozvane Bronx, koja je također gradska četvrt Newyorka kao i otok. Po malo sam došao do saznanja da je najveći grad svijeta čudnovato otočje sa kućama najraznoličnijih oblika i iz raznog materijala kao iz betona, kovine, drveta, gdje su neboderima, gdje su niskim, prizemnim kućicama.

Ova četvrt zvana „Bronx“ koju sam posjetio, nije pripadala nijednom od ovih ekstreme. U njoj su bile srednje velike kuće sa petnaest spratova, koje su crvene boje poput opeke i od apsolutne jednoličnosti. Ceste su široke kao u Manhattanu, sunce i svjetlost lakše prođire u nje, ali slika s time ne dobija na prijaznome licu, ništa ne može da promijeni na monotoniju fasade, sve je bez boje i bez svake draži.

Moj auto je stao pred kućom, koja se u ničemu ne razlikuje od onih, kraj kojih smo prošli prije 20 min. Lift me je dovukao u zaželjeni sprat. Primili su me sa biranom gostoljubivošću, koja se ubraja u najplemenitije kreposti američkoga obiteljskog života.

„Kakav sretan slučaj Vas je doveo do nas?“ pitala me mlada dama, a brat njezin i majka su me prijazno smiješeci promatrali to vrijeme.

Odgovorio sam, da se bavim s time, da proučim nove uvjete života u USA da si mogu stvoriti sliku od izgleda i nada, koje bi mogli niknuti uslijed te privredne krize.

„Jeste li imali prilike da vidite t. zv. „white collars“? unita me brat, a sestra, koja je vidjela, da nisam razumio pitanje, nastavi tumačiti: „Pod „white collars“ razumijemo u nas one ljude, koji nose bilo iz navike, bilo radi zvanja, tvrde ovratnike; dakle: učitelji, odvjetnici, liječnici, namještenici, koji su lišeni rada; to je korpus nevidljivih i stidljivih besposlica, koji se nigdje ne prikazu, a koji samo u Njujorku imade na desetak hiljada ali sam uvjeren, da se taj broj ne može ni približno ustanoviti. Ako još niste vidjeli „white collars“, onda pogledajte mene. Ja sam arhitekt po zvanju, ali gradjevna djelatnost odavna je prestala. Onda sam postao crtač, ali zaskoro sam bio otpušten radi pomanjkanja posla i već 18 mjeseci živim od prihoda moje sestre. — Ja mogu da govorim o sreći, upadne mu sestra u riječ. U mojoj školi primaju učitelji redovito svoje plaće, akoprem su nama temeljito reducirali prinadležnosti. Istina da i od tih ide jedan dio na životne namirnice za siromašne i gladne učenike. U našim razredima vlada strašno preopterećenje. Kako je Vama poznato u nas je nauka besplatna. Djeca koji svrše škole, često ne dolaze do namještenja te ih roditelji ostavljaju što dulje u školi.

Stara dama, koja je šuteći slušala naš razgovor, uzdahnula je i rekla: „Puka je sreća što imadamo Roosevelta“. Lice Williama i sestre njegove razjasnilo se kod ovog imena i oboji-

Radio aparat na električnoj struji prodaje se jeftino. — Obratiti se u Tiskari E. Vitaliani i Sin.

ca su kliknuli ubjedljivim glasom: „Jest, sreća je!“ Nato se William okrene k meni te kaže: „Mi ćemo Vas uzeti sobom u posjete prijateljima. Stvar je doduše osjetljive naravi, ali dotični su tako tipičan primjer od „white collars“, da ne smijete ispustiti priliku, da ih ne vidite“.

Zajedno smo ostavili kuću. William je nosio košaricu, koju je dao napuniti u jednoj trgovini mješovite robe. Sada ćemo da posjetimo inženjera sa suprugom njegovom, kaže on. Ovaj čovjek je još pred 3 godine zaradio puno novaca i sagradio si lijepu dvokatnicu, koju je vrlo lijepo meblirao. Ostali imetak njegov bio je uloženi u akcije, koje su se neprestano dizale. Oni su imali tri automobila. Skoro istovremeno izgubio je taj čovjek svoje namještenje i akcije su postale bez vrijednosti. Uzeo je hipoteke (zajam) na kuću, živio od toga u nadi, da će se sve opet u kratko vrijeme popraviti. Ali ovo nadanje eto traje već tri godine“.

Stali smo pred malom palačom, koja leži među 2 velike kuće kao uklonjena. Čovjek u srednjim godina-

ma, bezbrizno obrisan i obučen, otvorio nam je. U neprilici je bio, kad mene zagleda u društvu svojih prijatelja. William mu rastumači u kratko svrhu moje posjete. „All right“, kaže „white collars“, meni to ne smeta, ako u Evropi saznaju, kako živimo. Dodajte, molim, dalje.

U kući je vladala ledena zima. „Već dvije zime, što ne ložimo više“ primjećuje domaćin. „Ne odložite svoje kapute, mi si pomazemo na drugi način“ Kod tih riječi uhvatio je za krasi svileni jorgan te se zamotao u njega. Njegova supruga učinila je isto. „Ništa više ne posjedujemo nego ove luksasne predmete, koje ne možemo prodati. Pripomoći za besposlene ne možemo dobiti, jer posjedujemo kuću, iako je ta više opterećena od svoje današnje vrijednosti. U ovoj kući možemo još stanovati jedino iz razloga, što naši vjerovnici ne mogu naći kupca. Našu smo djecu dali siromašnoj svojoj, koja stanuje u radničkoj kući, gdje se loži na državni trošak. Nas dvoje pak živimo od namirnica što nam donesu prijatelji.“ — Tek sada razumio sam značenje one košarice namirnicama, koju je William postavio na skupocjeni sto.

J.K., p. B.

Mogućnost izvoza naših vina u Francusku

Francuski se izvoznici stranih vina, naročito grčkih i španjolskih vina, interesuju i za naša vina, a sada posebno za dalmatinska jača vina zatorene crne boje. Ovo bi im vino konveniralo specijalno za „miješanje“ (coupage). Da je doista aktuelna mogućnost plasiranja i našeg vina, generalni konzulat u Marseille-u je misljenja da bi se moglo prodati oko 70.000 litara dalmatinskog vina, za koje prema posljednjim podacima, uvoznici prihvaćaju nesamo poručenu cijenu, već bi pristali za prvu porudžbinu na jedan inače teško prihvatljivi uslov t. j. da kvalitativno, u ocjeni vin. kiseline prime vino na našoj obali.

Za one koji bi se ovim pitanjem pozabavili, donosimo jedan sumarni pregled vizarstva u Francuskoj:

Pred ogromnom i sve jačom proizvodnjom vina u Alžiru, proizvedenim jeftinijom radnom snagom i sa manje rezijskih troškova i fiskalnih izdataka počela se je stvarati ozbiljna konkurencija na francuskim tržištima između proizvođača iz Francuske metropole i proizvođača iz francuskih sjeveroafričkih kolonija. U štampi, u parlamentu, u Senatu, čak i na javnim skupovima i mitinzima, organizovanih od jednih ili od drugih proizvođača, stvorila su se u javnosti dva tabora, koji su se uzajamno optuživali, tražeći svaki sa svojim razlozima, zaštitu od Države. U ovoj borbi naročito su se ispoljili proizvođači iz Francuske Metropole, jer su počeli osjećati odviše jaku konkurenciju Alžirskih vina. Izgledalo je paradoksalno, da je ova borba prama Alžiru često bila jača nego prema stranim državama-proizvođačima i uvoznicima vina u Francusku. Ovo se tumači time, što strana vina, kao što su španjolska, grčka i naša dalmatinska, budući specijalne, zasebne vrste i služeći najvećim dijelom za „miješanje“ (coupage) vina, one su čak u ograničenim količinama tražena i dobro primljena kod većih francuskih uvoznika vina. Otud i ovo interesovanje za naše dalmatinsko vino.

Da bi se imala jasnija slika ove

zaista ogromne proizvodnje vina u Francuskoj i njenim sjeveroafričkim kolonijama, nek posluži slijedeći pregled:

	proizvodnja u hilj. hl.	
Francuska Metropola:	Alžir:	
1923	56.982	10.131
1924	67.312	9.784
1925	62.411	18.366
1926	40.564	8.379
1927	48.899	8.031
1928	57.990	13.667
1929	62.201	12.832
1930	42.011	13.561
1931	57.457	15.856
1932	47.634	18.000

Srednja decimálna proizvodnja u Francuskoj je oko 56 miliona hektolitara vina.

Srednja potrošnja vina u Francuskoj godišnje je: oko 64 miliona hektolitara vina

Izvoz vina iz Francuske svake godine je sve manji, tako da izvoz vina u 1926 godini, iznoseći tada 2.110.000 qh, pada u 1932 na svega 807.800 qh.

Kao što se iz prednjih cifara vidi, da bi se zadovoljila potrošnja vina u Francuskoj, bilo je dovoljno da se u Francusku uveze oko 10 miliona hl. vina. Ali, kako je iz godinu u godinu porast proizvodnje vina u Alžiru bio sve veći, i time i uvoz tog vina u Francusku, to je Alžirsko vino sve više konkurisalo Francusko-Metropolitanskom vinu inače većim dijelom sadržavajući manje alkohola od alžirskog, teže se prodavalo. Uz to kao što navedosmo, izvoz francuskog vina opadao je naglo iz godine u godinu, te se time stvorila ozbiljna situacija za vinarsku industriju u Francuskoj. Vlada je u ovakvom konfuoznom stanju, stvorenom antagonizmom između Alžira i Francuske, i da bi regulisala i održala visoku reputaciju koje Francusko vino u svijetu uživa, odlučila je da jednim novim zakonom ovo pitanje riješi.

Osim toga pretstoji u granicama postojećih uvoznih mjera mogućnost uvoza u Francusku i naših **koža** naročito sitne, jareče i janjeće.

Širite „Narodnu Tribunu“

Uzaludna ljudska nastojanja

Da se pronade „perpetuum mobile“.

Berlin: U ogromnoj Norishalle u Nürnbergu otvorena je „IX izložba izuma i novosti“. Razdijeljena je u 12 sekcija, koje pokazuju posjetitelju najvažnije izume posljednjih vremena. Vide se u njoj bezbrojni izumi, često prava iznenađenja za ljude svake kategorije i zanimanja, počam od velikog industrijalca do poljoprivrednika i služavke.

No u ovoj izložbi novosti najnovija je stvar jedno odjeljenje u kome su prikazani svi dugi napori njemačkih izumitelja za rješavanje problema „perpetuum mobila“. Obzirom na njegov veliki historički interes i kuriozitet, ovo odjeljenje kao da ima zadaću da opomene izumitelje da ne bacaju uzalud svoje dragocjeno vrijeme i svoje lijepe sposobnosti za rješavanje toga teškog i nerješivog problema, koji se ima rađe smatrati kulom u zraku. To sve ipak ne smeta da posjetilac izložbe izlazeći iz dvorane ne zapita: „Zar nije svaki izum u početku bio pokušaj kome su se ljudi smijali, a kasnije se ipak izum ostvario?“

London zida stanove za milion ljudi

Ministar zdravlja Jang izjavio je da će se, u okviru jednog vladinog programa, porušiti dvijesta hiljada starih kuća, i na njihovom mjestu podići moderne zgrade za stanovanje gdje će biti mjesta za milion ljudi. Izdatci za izvođenje ovih građevina iznoseće 95 miliona funti, a na njima će biti uposlano 80 hiljada ljudi. Gradnja će trajati pet godina.

Neobičan spomenik palim ratnicima

U njemačkoj varoši Beitenu otkriven je ovih dana neobičan spomenik palim ratnicima iz te varoši. Spomenik se sastoji od 38 velikih blokova kamenog uglja, istesnanog u obliku mrtvačkih sanduka. Na svakom mrtvačkom sanduku nalazi se ime poginulog ratnika. Ovi sarkofazi od kamenog uglja postavljeni su na širokom prostoru beitskog varoškog parka.

Italija pregovara u isto vrijeme s Jugoslavijom i Rumunijom

Započeli su pregovori između talijanske i rumunjske delegacije za reviziju talijansko-rumunjskog trgovinskog ugovora.

Porast postupaka za posredovanje.

Društvo industrijalaca i veletrgovaca u Ljubljani izradilo je statistiku insolvenca za mjesec oktobar. Prema podacima ove statistike pao je broj stečajeva u našoj državi na minimum. U mjesecu oktobru bilo je u cijeloj državi samo 14 stečajeva. Isto tako je i broj prinudnih poravnana zadovoljavao, pa je u mjesecu oktobru bilo zabilježeno samo 2 poravnana. Naprotiv je broj postupaka za posredovanje iznosio u mjesecu oktobru 145, a to je isto toliko kao u mjesecu septembru o. g. Ukupno za prvih 10 mjeseci o. g. zabilježeno je u cijeloj državi 249 stečajeva (lani u isto vrijeme 605), 188 poravnana (935) i 1361 postupak za posredovanje. Ukupno je dakle bilo u prvih 10 mjeseci o. g. 1798 insolvenca prema 1540 insolvenca u isto vrijeme prošle godine.

GRADSKA VIJESTI

KINO „BALKAN prikazuje u utorak i srijedu 100% veletonfilm „OTROV U KRVI“ sa Clive Brook i Claudette Colbert.

Zaslužnom blagopok. Zvonimiru Rakamariću održane su u petak u jutro svečane obiteljske zadušnice u katedrali sv. Jekova za upokoj njegove dobre duše. Za vrijeme mise M. F. D. „Kolo“ otpjevalo je „Čuj nas Gospodine“ od Jelena.

Skupština Vatrogasnog Društva koja se imala održati u nedjelju, radi nepredviđenih razloga odgođena je za nedjelju 19 o. mj. sa istim dnevnim redom.

Jugoslavenski radnički športski klub „Šibenik“ osnovan je koncem augusta ove godine. Svrha je klubu da odgaja radništvo, osobito omladinu, na prosvjetnom i športskom polju.

U interesu je sviju nas da omladina upođe, a osobito radnička bude odgođana na solidnim temeljima, koji duševno, toli tjelesno.

Posto je svaki početak težak, osobito u današnje doba, isti se obraća svim i prijateljima i ljubiteljima sporta da ga u tom poljatu pripomognu i da se upišu kao članovi.

Premješten talijanski konzul. Dosadašnji talijanski konzul u Šibeniku g. Eugenio Prato premješten je u istom svojstvu u Casablanca, u francusku koloniju u Maroco. Do imenovanja novog konzula vodiće sve poslove dosadašnji tajnik konzulata g. Eugenio Cavallaro.

Sa našeg tržišta. U našem gradu imamo razmjerno veliki broj pretrgačica ili preprodavačica. Svak danas hoće da trguje. To ne bi baš mnogo ni smetalo, jer budimo liberalni, pa pustimo neka svak trguje kad plaća dužni porez i ostale takse, ali moramo da takove pretrgačke poslove dovedemo na neki propisni red. Barem je bila stara praksa da pretrgačice ne smiju prije određenog sata zakupljivati voće i povrće i da ne smiju onda nabijati cijene. Ko prati novine vidjeće, da su jabuke i jaja u Beču i Pragu jeftinije nego kod nas. A zašto to? U Bosni i Srbiji cijena je jabuka ma 2 dinara, a kod nas 6-8. To je strašno. Molimo nadležne vlasti da o tome vode računa.

Građevna Zadruga s. o. j. u Šibeniku pozivlje zadrugare na izvanrednu skupštnu, koja će se prema zaključku izvanredne skupštine od 24./X. održati u nedjelju 26. Novembra 1933 u 10 s. prije p. u prostorijama društva „Kolo“ sa ovim dnevnim redom:

I Prestanak (razrješenje) Zadruga u smislu §. 70. Z. Pravila. —

II Eventualni nadopunak §. 21. Z. P.

U slučaju da u određeni sat ne bude prisutan dovoljan broj članova, skupština će se održati 1/2 s. kasnije i to prema propisima §. 31 Z. Pravila, ako bude prisutno barem 1/2 članova.

Ravnateljstvo.
Pazi! Izdata punomoć mora biti propisno taksirana i istoj priložen poziv upućen odnosnom zadrugaru.

ANTE FRUA — ŠIBENIK
Najveće skladište DMC svih vrsta vune, svila, pamuka, za pletenje i vezenje TRIDENT konac. Kratke i galanterijske robe, svih vrsta vatei krojačkog pribora. Trikotske robe, vešta, kapa, košulja, marama, čarapa itd

Velika svečanost na Visu

12 oktobra, u nedjelju, bila je na vrlo svečan način osvećena pravoslavna crkva na otoku Visu. Iz Šibenika je vozio izletnike parobrod „Karađorđe“. Na svečanosti su uzeli učešća brojni prestavnici političkih i crkvenih općina iz sjeverne Dalmacije. Zajedno sa Šibenčanima bilo više stotina izletnika. Iz Splita je vozio parobrod Rab dupkom pun izletnika, sa predstavnicima. Bana prim. banovine zastupao je podban g. Zdravković. Patrijarha srpskog i Sveti Sinod zastupao je vladika mostarski g. Dr. Simeon Stanković, koji je zajedno sa dalmatinskim episk. g. Dr. Irinejem Đorđevićem i uz asistencu 42 sveštenika osvetio hram posvećen sv. sveslovenskim apostolima Ćirilu i Metodiju.

Pri dolasku u Vis, gosp. episkop koji je stigao dan ranije, bio je na Visu vrlo svečano dočekan od Viških pravoslavnih žitelja, pretstavnika mjesnih vlasti i brojnog učešća ostalog građanstva. Naročito oduševljenje je izazvala pojava „Karađorđa“ sa izletnicima iz Šibenika. Na ulazu u luku sa broda je odjeknulo 13 topovskih metaka u pozdrav g. episkopu i Visanima, a mornarička glazba iz Šibenika oduševila je Visane koji su u velikom broju izašli na doček. Sam čin osvećenja bio je neobično svečan, i trajao je sa liturgijom od 9 sati do 2 poslije podne. Za vrijeme liturgije govorio je episkop g. Dr. Irinej na svoju omiljenu temu. „Brat je mio, ma koje vjere bio“. Sjajna dikcija g. episkopa i njegov patriotski žar, kao i njegovo duboko savremeno shvaćanje uloge crkva u sjanju ljubavi i mira među ljudima, izazvala je dubok utisak i oduševljene komentare od strane raznovijernih slušalaca.

Banket je bio održan na „Karađorđu“. Posred značajne zdravice g. episkopa kralju, sreće i blagostanja naše zajedničke otadžbine Jugoslavije, palo je više govora.

Odlazak je bio vrlo svečan pored sve kiše, izgledalo je da je čitav Vis izišao na ispraćaj.

MLJEKARNA „ALPA“ ŠIBENIK
Preporuča svoje proizvode. — Sir ala trapist tvrdi i mekani kg. po Din. 15. — ementaler — Najbolji čajni maslac „Alpa“ Dia 20-25 i 30-35 kg. — Slatki i kiseli skorup i sve ostale vrsti spec. sira.

× **Telegrafski stup pred kinom Tesla...** je poslije proširenja glavne ceste postao opasan za promet. Već više puta u zadnjem času spriječena je nesreća. Da se unaprijed spriječi bila kakova nesreća, preko je potrebno da se taj stup odstrani s tog položaja. Instalacija koja je na njemu može se prenijeti na obližnju zgradu, kao što se to napravilo uzduž glavne ceste prema građi.

Osim toga odstranjenjem tog stupa dobilo bi se na terenu, jer bi se mogao promet odvijati i iza njega, što se dokgod je on ne može da vrši zbog eventualnog naleta na stup i sl. Pa i estetski izgled kviri taj stup, jer je na nezgodnom mjestu.

Ovoj opravdanoj potrebi treba čim prije udovoljiti, pa tako sknuti i to pitanje s dnevnog reda.

Sreski načelnik gosp. Petar Šerović proslaviće svoj u slavu sv. Vračeve dne 14. novembra u najužem krugu svoje porodice.

Stvaranje jedinstvene vinogradarske organizacije za Dalmaciju

Split, 10. novembra. Vrlo teško stanje u kojem se nalaze dalmatinski vinogradari izazvalo je u njihovim redovima pokret za stvaranjem zajedničke vinogradarske organizacije za cijelu Dalmaciju. Vinogradari misle da će na taj način najbolje braniti svoje staleske interese. U tu svrhu održati skora dana velike vinogradarske skupštine.

Neuspjeli bijeg mladića u Afriku

Kao slijepi putnici na parobrodu htjeli se prebaciti u Afriku

Dubrovačka policija predala je u pravi policije u Splitu deset mladića Splićana, koji su pokušali da kao slijepi putnici parobrodom „Junak“ dopru do afričke obale. Oni su ispričavali da su se jedne noći neopazano uvukli na parobrod i posakrivali se većinom u spremistu ugljena. Oni su želili da u Africi otpočnu novim životom. Njihova bi namjera bila uspjela, da ju nije pokvarilo veliko nevrijeme. Kad je parobrod došao u debelo more, nastalo je strahovito nevrijeme. Bura je bila tako strašna da je nekoliko volova određenih za Maltu bačeno sa palube u more. Kako je mladićima u njihovim skloništima pozlilo, a neki su izranili od uzljena, javili su se kapetanu. Ovaj ih je predao policiji u Dubrovniku, kamo se morao vratiti radi nevremena.

SOKOLSTVO

Prvi podstarešina S. K. J. slavi 60. god. života i 10. god. starešinstva. Za tu prigodu u Šibeniku kao i ostalim mjestima taj će se dan proslaviti. Za tu prigodu u subotu sokolska glazba običiće grad a u nedjelju u 10 sati održaće se prijava svih kategorija članstva i svečanu sjednicu Župe i Društva Šibenik-Zadar, a u 12 sati promenaadni koncert.

1. decembra sprema Sok. društvo veliku svečanu akademiju, čiji će program, kao svake godine biti vrlo biran i bogat. Sve kategorije vrlo marljivo rade premda im je rad otežan zbog malenog prostora, a da nije ljubaznog direktora drž. učit. škole, koji im ustupa prema mogućnosti nešto prostora, bilo bi još gore. Diletantska sekcija također već marljivo radi pod vrlo gorljivim i dobrim režiserom.

DRŽAVNE NABAVKE

(Oglase kod Trg. Ind. Komore, Split)
Željezni šarafi za Komandu Pom. Vazduhopl. Divulje. Ponude do 20 XI.
Čelični pocinkovani lim za Komandu Pom. Arsen. Tivat. Ponude do 24 XI.
Bakreni lim i žica, ljevano bronzite itd. za Komandu Pomorskog Arsenala Tivat. Ponude do 28 XI.
Hrana ljudska za Kom. Jadr. Div. Oblasti Mostar. Licitacija na 23 XI.
Pogonski materijal za Benkovac. Licitacija na 27 XI.
Zakup željezničke restauracije Karlovac. Licitacija na 27 XI.
Bjeli lak, boje, laneno ulje itd. za Hidrogr. Ured Morn. Split. Ponude 30 XI.
Režijskoj komisiji Šibenik potrebno je izvršenje raznih radova i dobava raznog građevnog materijala. Licitacija 15 XI. Uslovi ugovora, ponuda i isporuka na uvid kod Udruženje trgovaca u Šibeniku.

U subotu naveče u prostorijama Sokolskog društva bila je urečena prijava svih kategorija. Dvorana je bila dupkom puna. Uz mnogobrojne Sokole bilo je prisutno i mnogo članova ostalih nacionalnih udruženja. Mjesto najavljenog predavanja održan je tihi i dirljivi pomen svim palim borcima našega naroda za slobodu i ujedinjenje, čije kosti počivaju van granice naše zemlje po braći Janković i Grubišić.

Rapalski dan. Najavljeno predavanje g. prof. Batinića prigodom Rapalskog dana kao i zadušnice za narodne bore, mneničke bile su odgođene.

„TESLA“ Tonkino prikazuje još samo danas SUSAN LENOX. Publiku je oduševljeno sadržajem i glumom GRETE GARBO i CLARK GABLEA. Pitajte one koji su ovaj film pogledali, kako im se dopao!

Srijeda i četvrtak: Njemačka stopostotna tonfilmska opereta iz vojničkog života: ORDONANC LJUBAVI. Film pjesama i modernih šlagera!

Nastavnik ubio suprugu

Bagarić Martin učitelj u Molatu ubio je jučer vlastitu ženu. Tako glasi tekst službene vijesti, koja je jučer prispjela amošnjem sudu. Razlozi umorstva nijesu poznati.

SPORT

Osvit—Gošk 6:2
U nedjelju usprkos kiše i slabog vremena odigrana je utakmica između mjesnog Osvita i kaštel. Goška za prvenstvo pomsaveza. Rezultat utakmice 6:2 u korist Osvita.

IZ SUDNICE

Jučer u 1 s. p. podne izrečena je osuda Dinku Vestiću iz Šibenika, koji je 1. X. ubio svog oca. Uzevši u obzir sve olakšavajuće okolnosti vrhu tog nesretnog slučaja osuđenik je dobio 2 godine, dok su žena i majka riješene. Predsjedao je presj. suda g. Pasini.

Majolične pločice
za oblaganje kuhinja, kupatila i t. d.
stalno na skladištu uz konkurentne cijene.
Tražite neobvezne ponude.
Ing. Gotovac i Devalle - Split
Krešimirova ul. br. 5.

JOŠIP JADRONJA — Šibenik
Međunarodno otpremništvo agentura, komisionalna, pomorska poslovnica
Poveljeni
Trgovački - Pomorski Mešetar. Utemeljeno 1906. - Brzoj. Šped. Jadronja Telef. broj 3 i broj 27
Komision. skladištal zastupstva prvih tvrtka i tvornica u tuzemstvu i inozemstvu

ŠIME ANTIĆ — ŠIBENIK
Trgovina manufakturnom robom na malo i veliko. —

Prodaje se kuća, radi odlaska sa dva stana sa krasnom baštom i dvorištem koja je solidna i moderno građena, te posjeduje sav mogući komfort. — Informacije dobijete u tiskari Vitaliani. —

Radi selidbe prodaje se nova moderna dvokatnica na najljepšem položaju Šibenika. — Interesenti neka se obrate na upravu lista pod br. 3325.

Tražim jedan pjanino za unajmiti potrebit odmah. Plaćam po dogovoru. Za istog jamčim i vraćam u potpunom stanju. Ponude Sarajevska pivara Šibenik

Škabrnje

Organizacija mjesnog odbora J. N. S. Zauzimanjem Pavičića P. održan je u nedjelju 5. XI. sastanak u svrhu organizovanja mjesnog odbora J. N. S. Sastanku je prisustvovao pored velikog broja seljana i načelnik općine zemunike g. Paleka, pozdravljajući prisutne, razjašnjava cilj njegova dolaska i ističe potrebu da se u svakom selu osnuje mjesni odbor J. N. S. —

Poslije njega učitelj J. Tešnov u kratkom govoru iznosi program J. N. S. Prelazi se na biranje članova odbora. Izabrano je 10 članova, koji međusobom biraju upravu. Za predsjednika je izabran Pavičić P. (zamjenik L. Brkić) za tajnika J. Milanković, a blagajnika Bilaver B.

J. T. (Škabrnjanac)

Novi državni proračun.

Javlja se iz Beograda da je predlog novog državnog proračuna već sastavljen. Vlada je u nekoliko zadnjih sjednica proučavala proračun, te će redakcija biti doskora završena. Predlog proračuna će uskoro biti podnešen narodnom predstavništvu.

Zlatne zalihe francuske banke

Zlatne zalihe francuske banke iznosile su po posljednjem iskazu 81.035 milijuna franaka. To znači za 623 milijuna više nego koncem marta, a za 25 milijardi više nego koncem decembra 1930 i za 52 milijarde više nego li u vremenu stabilizacije franka u junu 1928.

Plaćanje poreskih zaostataka pšenicom

Uprava dunavske banovine odobrila je zaključak gradskog zastupstva u Senti, da se zaostali porezi mogu plaćati pšenicom i to svi zaostaci do konca god. 1932. Općina će preuzimati pšenicu uz cijenu od 150 dinara po metru.

Novi nikleni novac u Njemačkoj

Zvanične novine Reicha objavljuju iskivanje komada od 1 marke u niklu u težini od 4,8 grama. Nakovaće se 250 milijuna maraka ovakvog novca.

Jaja u Slavoniji poskupila

U cijeloj Slavoniji jaja su poskupila. Uopće je nemoguće dobiti jaja ispod 1 dinara po komadu.

Interes inozemstva za jugoslavenska jaja

U zadnje vrijeme porastao je interes za jug. jaja. Tako je primjećena povećana tražnja naših jaja od strane talijanskih trgovaca. Za dobra stajersko-zagorska jaja plaćaju Talijani 320 do 340 lira po sanduku sa 1440 jaja (po Postojna). Jednako je veći upit za našim jajima iz Njemačke i Švicarske.

Poslovnica lajpciskog velesajma u Beogradu

Dosadašnji direktor leipziškog velesajma Paul Voss napušta svoje dosadašnje poslovanje u Leipzigu, te dolazi u Beograd gdje će voditi ovdašnju poslovnicu velesajma. U Beogradu g. Voss preuzet će brigu oko što boljeg unapređenja trgovačkih veza između Jugoslavije i Njemačke. Direktor Voss pripada već 12 godina direkciji velesajma u Leipzigu.

Peradarstvo

Stočna krv hrana za perad. U današnje doba krize valja paziti da nikakva vrijednost u kućanstvu ma bila i najmanja, ne propadne. Jer mnogo se toga daće iskoristiti, što smatramo da je za bacanje. Tako pri klanju praseta, janjeta i t. d. obično se krv ne iskoristi, a ona, u većoj količini sabrana, ima svoju vrijednost. Zgrušanu krv, prije precijeđenu kroz sito, posipimo na plitke površine i stavimo na toplu ne odviše vrelu peć da se ispari. Kada se tako osuši, tad je sameljeno na kavski mlinac, pa ćemo dobiti odličnu primjesu za perad. Može joj se dati i svježe usirene krvi, ili osušene, kao brašno samljevena, naročito je dobra za male piliće u početku proljeća.

Raskužnja peradnjaka. Ako u kojem peradnjaku izbije kakova zarazna bolest, valja mrtvu perad smjestiti odstraniti i duboko zakopati. Sumnjivu perad treba odijeliti i smjestiti na drugo mjesto, a peradnjak temeljno raskužiti. Najprije valja sve točno pomesti i očistiti i sve izmešine spaliti.

Spaliti treba i manje vrijedne djelove peradnjaka, osobito ako su već trošni. Potom se peradnjak temeljito izriba vrućom lužinom. Tek sada dolazi raskužno sredstvo, koje je najbolje strcati straljkom za vinograd. Posude iz kojih se perad hrani i napaja valja dobro iskuhati. Samu perad pak okupati u jednom blagom raskužnom sredstvu, najbolje u 2 postolnoj kreolinskoj rastopini. Od raskužnih sredstava najbolja su: lizol, kreolin, vapno, i kaporit, bijeli prašak jakog mirisa po kloru. Dosta je ako ga se uzme na 10 litara vode 2 do 4 velike zlice. —

Podmirite pretplatu!

Za jesensku i zimsku sezonu
NAJMODERNIJE
ŽENSKE I MUŠKE CIPELE
dobljete kod

Aleksandar Anweiler

trgovina koža, cipela i šport. predmeta

SIBENIK, ulica Kr. Tomislava 4

Specijalna trgovina
svih vrsti cipela

VLAHOV
OKREPLJUJUĆI ŽELUDAČNI
ELIXIR

IZDRAVSTENI
GORKI LIKER
SVJETSKOG GLASA

proizvadžja
jedino
R. VLAHOV
SIBENIK

BICIKLE NA OTPLATU
marke „Steyr“ za samo 1400.
dobljete jedino kod Miro Ložić, Sibenik.
Skladiste „Steyr“ bicikla (kraj poste)

Prodaje se jedno, skoro novo
metalno cjedilo za ulje.

BEROVIĆ LOVRO autobusno poduzeće Šibenik

VOZNI RED

(Svakodnevnne pruge)

Šibenik—Benkovac—Babindub—
Zemunik—Novigrad—Nin

Nedj. Utorak Četvrt. Subot	Poned. Srijeda Petak		Utorak Četvrt. Subota	Nedj. Poned. Srijeda Petak
14	14—	Šibenik	8.55	8.55
14.20	14.20	Tromilja	8.30	8.30
14.45	14.45	Skradin	8.15	8.15
15.15	15.15	Br. Mostine	7.45	7.45
15.50	15.50	Lišane	7.25	7.25
16.10	16.10	Kožulovac	7.10	7.10
16.30	16.30	Benkovac	6.50	6.50
16.45	16.45	Rastević	6.40	6.40
17	17.—	Nadin	6.30	6.30
	17.15	Smilčić	6.20	
17.20	17.30	Zemunik	5.40	5.45
17.35	18.—	Babindub		
17.50	18.30	Zemunik	5.35	5.40
18.25		Smilčić		5.10
18.55		Novigrad		4.40
	18.45	Murvica	5.20	
	19.30	Nin		4.40

RUSKI FILMOVI NA NAŠEM TRŽIŠTU!

Rusija imade vanredno razvijenu filmsku produkciju, koja se može u svakom pogledu mjeriti s najboljim producentima svijeta. Do sada se ruska produkcija nije plasirala kod nas, jer su svi njihovi filmovi prošlih godina imali boljševistički karakter, a kao takovi razumije se, nisu se mogli plasirati.

Ove godine, a da uzmognu sviđa svoje filmove plasirati Rusi produciraju filmove sa sadržajem uzetim iz romana čuvenih ruskih pisaca. Tokom još ove sezone vidjećemo četiri ruska originalna filma, koji će svojim sadržajem, kvalitetom slika, kao i režijom najbolje posvjedočiti visoki nivo, na kojem se nalazi sadašnja ruska produkcija!

Na prvom mjestu stoji tonfilm „Mrtvi dom“, koji je snimljen prema glasovitom romanu Dostojevskog „Zapisi iz mrtvog doma“. Ovaj film snimljen je umjetnički snažno na novi način a opisuje život u kaznionici.

Film „Tih Don“ je iz života donskih Kozaka, a prikazuje život, razmirice i kontraste čuvenih donskih kozaka sa narodom. Film je obilno protkan dinom narodnom glazbom i pjesmom. Prikazuje svadbeni običaj puka, a osim toga se pjeva mnogo pučkih pjesama.

Film „Sama“ je pravi slavenski film, koji na dramatski način prikazuje život jedne učiteljice, koja je žrtvovala svoju mladost, ljubav i karijeru, samo da donese prosvjetu među narod. Film je snimljen u divnim predjelima Altajskog gorja.

Film „Zemlja žeda“ odigrava se na granici Turkestana i Perzije, a prikazuje nam poseban način života u tim pustinjskim predjelima gdje voda znači blagostanje, pa se plaća suhim zlatom.

Svi ovi filmovi nakon nedavno zabranjenog filma „Put u život“ a koji izgleda da će opet biti dozvoljen biće svakako novost na našem tržištu, pa ih se očekuje s neobičnim interesom.

Izvoz našega drveta u Mađarsku

Prema mađarskim statističkim podacima uvezeno je iz Jugoslavije u Mađarsku do kraja septembra 580 vagona rezanog i 3.313 vagona tesanog drveta.

Svjetska kronika

Vojna akademija u Beogradu bit će reorganizirana i od sada se neće primati pitomci koji nemaju maturu.

Novi aerodrom podiže se u Velikom Bečkereku inicijativom mjesnog Aerokluba. Aerodrom bit će dovršen još ove godine.

Mariborski trgovci neće god. 1934 izdavati kalendara prema zaključku Udruženja. Tko se toga neće držati platit će globu od 1000 Din.

Radik.-soc. stranka u Njem. pojačala je agitaciju i kupit će aeroplan za upotrebu u propagandi.

Dr. Živko Topalović, generalni direktor central. sekret. radničke komore u Beogradu održao je u Pragu predavanje o gospodarskoj i socijalnoj situaciji u Jugoslaviji.

Vojska i milicija u Italiji bit će izjednačeni. Prvi korak ovom izjednačenju je raspis tečajeva za časničke fasističke milicije za stalnu službu u vojsci.

Grupa varaždinskih izletnika posjetit će naše primorje oko Božića gdje će sprovesti praznike.

Ministarstvo vojske i mornarice podnjelo je narodnoj skupštini prijedlog zakona o nastanjivanju vojske i mornarice za slučaj mira, mobilizacije i rata.

Turska vlada pozvala je nekoliko sovjetskih časnika da pregledaju Dardanele, što dokazuje odlične prijateljske veze između Rusije i Turske.

Materijal arhiva „Jugosl. narodne odbrane“, koji je Lupis prenio iz Amerike u Jugoslaviju bit će doskora uređen i publikovan.

Interes za osnivanje „Primorskog muzeja“ u Susaku je vrlo velik. U novinama se vodi o tom predmetu opsežna diskusija.

Engleski guverner na Malti izdao je nove propise o štampi prema kojima se može bez ikakve prethodne opomene obustaviti list ako piše protiv interesa Engleske.

U Alpama pada gusti snijeg. U švicarskim gorama napao je snijeg 1 metar visoko i temperatura iznosi 10 stupnjeva ispod ništice.

Šef industrijskog odsjeka lepolavske kaznionice osuđen je na 3 mjeseca zatvora zbog raznih pronevjerena.

Bivši gradski kapetan Subotice Prodanović neće biti pušten na slobodu do rasprave.

Tri hiljade Židova bit će naseļeno po svoj prilici u Turskoj. To će biti većinom učenjaci i kapitalisti.

Nedaleko Splita u predjelu Majdan nađeni su važni historijski nalazi i temelji kršćanske crkve iz 6 vijeka.

Čehoslovački sokolski savez namjerava s našim Sokolima organizirati taborovanje na Jadranu u augustu 1934 god.

Pokušaji Mussolinija da intervencira između Njemačke i velevlasti ostali su bez uspjeha. Njemačka odbija da sudjeluje na bilo kakvim velikim konferencijama.

Mahatma Gandhi je napadnut na jednoj skupštini u Načburi gujilim jajima. To je prvi put, da su protiv Gandhija priredene demonstracije.

Afganski kralj Nadir Kan ubijen je u svom haremu. On je pao žrtvom dvorske intrige.

Na Kubi vlada anarhija i građanski rat. U svim većim gradovima vode se borbe između buntovnika i sadašnjeg režima. Računa se da imade stotine mrtvih i hilj. ranjenih.